

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Fylkeslegen i Oslo
Fylkeslegen i Akershus

Handlingsplan for eldreomsorgen 1998 - 2001

Sluttrapport

INNHOOLD

Forord	1
1. SLUTTRAPPORT FOR OSLO OG AKERSHUS	2
1.1 Handlingsplan for eldreomsorgen	2
1.2 Organisering av Handlingsplanen for eldreomsorgen i Oslo og Akershus	2
1.3 Utvidede rammer	3
2. SAMMENDRAG	3
2.1 Befolkningsutvikling	3
2.2 Årsverk og personelldekning 1998 -2001	4
2.3 Sykehjem, omsorgsboliger, aldershjem	4
2.4 Eneromsdekning	5
2.5 Oslo og Akershus versus landsgjennomsnittet	5
3. RESULTAT - DRIFT	6
3.1 Økt bemanning og styrket drift	6
3.2 Vurdering - øremerkede tilskudd og aktivitetskrav	7
4. RESULTAT – INVESTERINGER	9
4.1 Utbyggingsbehov og utvidede rammer	9
4.2 Kapasitetsvekst	10
4.3 Enerom	11
4.4 Kvalitetsforbedring	12
4.5 Tradisjonelle sykehjem versus omsorgsboliger	13
4.6 Kostnadsutvikling	13
4.7 Sykehjem og omsorgsboliger i utlandet	14
5. VURDERING AV SLUTTRESULTAT	15
5.1 Kommunenes kommentarer	15
5.2 Planprosesser og gjennomføring	15
5.3 Fylkesmannens og fylkeslegenes vurdering	16
Bilder	18
Oslo Kommune	20
Vestby Kommune	23
Ski Kommune	24
Ås Kommune	25
Frogn Kommune	26
Nesodden Kommune	27
Oppegård Kommune	28
Bærum Kommune	29
Asker Kommune	30
Aurskog- Høland Kommune	31
Sørum Kommune	32
Fet Kommune	33
Rælingen Kommune	34
Enebakk Kommune	35
Lørenskog Kommune	36
Skedsmo Kommune	37
Nittedal Kommune	38
Gjerdrum Kommune	39
Ullensaker Kommune	40
Nes Kommune	41
Eidsvoll Kommune	42
Nannestad Kommune	43
Hurdal Kommune	44

FORORD

Fylkesmannen ønsker gjennom denne rapporten å sette fokus på de resultat Oslo kommune og kommunene i Akershus har oppnådd gjennom handlingsplanperioden.

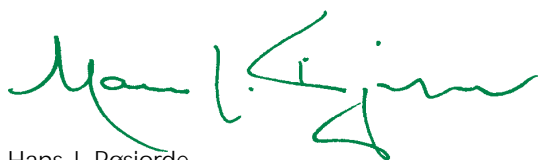
Handlingsplan for eldreomsorgen har hatt som hovedmål å sette kommunenes helse- og sosialtjeneste bedre i stand til å møte veksten i behovet for pleie- og omsorgstjenester som følge av at det blir flere eldre.

De sentrale målene i handlingsplanen er nådd. Det har skjedd en betydelig oppgradering av bygningsmassen når det gjelder sykehjemmene, en kraftig økning av antall omsorgsboliger og et mer tilrettelagt tjenestetilbud med større variasjon i tiltakskjeden. Det har lyktes å styrke pleie- og omsorgstjenesten i våre to fylker med flere årsverk, dette til tross for rekrutteringsproblemer og svak tilgang på omsorgspersonell.

Fylkesmannen ønsker å rette en takk til kommunene for innsats og tilrettelegging for at tjenestetilbudet til de som trenger hjelp og bistand skal bli best mulig, slik målsettingen med Handlingsplan for eldreomsorgen har vært.

Fortsatt er det mange og store utfordringer og uløste oppgaver i eldreomsorgen. Når utbyggingen er fullført i 2005, vil fylkesmannens fokus mer være rettet mot kvalitet og tjenesteinnhold enn mot bygninger og kapasitet.

Oslo desember 2002

Hans J. Røsjorde
Fylkesmann

SLUTTRAPPORT FOR OSLO OG AKERSHUS

1. INNLEDNING

1.1 Handlingsplan for eldreomsorgen, Nasjonale mål

Handlingsplan for eldreomsorg ble lagt fram i St. meld nr 50 (1996 - 97) med undertittel Trygghet - Respekt - Kvalitet og ble satt i verk allerede i januar 1998. En evaluering ble gjort i St.meld. nr. 34: Handlingsplan for eldreomsorgen etter to år. Avslutning av handlingsplanen ble behandlet i St. meld. nr. 31 i juni 2002.

Handlingsplan for eldreomsorgen har hatt som hovedmål å sette kommunenes helse- og sosialtjeneste bedre i stand til å møte veksten i behovet for pleie- og omsorgstjenester som følge av at det er blitt flere eldre. På denne måten skal de som har behov for det, få et tilfredsstillende og mest mulig likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted, inntekt og sosial status. Dette krevde en kraftig utbygging av kapasiteten både når det gjelder personell og bygninger, og en opprustning og kvalitetsforbedring av pleie- og omsorgstjenestens bygningsmasse.

Overordnet mål

De ideologiske hovedlinjer for utbyggingen av pleie- og omsorgstjenestene er å:

- Gi den enkelte trygghet for nødvendige pleie- og omsorgstjenester tilpasset den enkeltes behov.
- Styrke omfanget av og kvaliteten på tjenestene.
- Utvikle mer helhetlige og fleksible tjenestetilbud.
- Gi likeverdige tilbud, uavhengig av den enkeltes bosted, inntekt og ressurser.
- Gi større rom for brukermedvirkning og personlige valgmuligheter i den daglige omsorgen.

Virkemidler og forutsetninger

Gjennom finansielle virkemidler til 30 milliarder kroner ble det i St. meld. 50 lagt opp til en utbygging av 24.400 sykehjemsplasser og omsorgsboliger, samt oppretting av 12.000 årsverk i kommunenes pleie- og omsorgstjeneste på landsbasis. Ved øremerkede tilskudd skulle gjennomføringen av de kommunale handlingsplanene basere seg på følgende hovedprinsipper:

- Krav til politisk godkjent kommunal plan før statlig tilskudd utbetales.
- Styrking av hjemmetjenester og bemanning i institusjon med flere årsverk.
- Flere nye sykehjemsplasser og enerom.
- Satsing på omsorgsboliger.

1.2 Organisering av Handlingsplanen for eldreomsorgen i Oslo og Akershus

Fylkesmannen ble pålagt det overordnede ansvaret for gjennomføringen av arbeidet med Handlingsplan for eldreomsorgen. Dette i tett samarbeid med fylkeslegen i Oslo og fylkeslegen i Akershus. Arbeidet ble prosjektorganisert med egen leder, og det ble opprettet en styringsgruppe som har bestått av : Ass. fylkesmann, fylkeslegen i Akershus, fylkeslegen i Oslo og avdelingsdirektør for sosial- og familieavdelingen. Det ble etablert en arbeidsgruppe med følgende faste medlemmer: Prosjektleder og økonomirådgiver hos fylkesmannen, fylkessykepleier hos fylkeslegen i Oslo og førstkonsulent/sykepleier hos fylkeslegen i Akershus.

Hovedoppgavene har vært å bistå kommunene med råd og veiledning i utbyggingen av pleie- og omsorgstjenestene, gjennomgå de innsendte kommunale planene opp mot nasjonale mål, vurdere grunnlag for fordeling og utbetaling av tilskudd, koordinere

og kommentere resultatrapportering til departementet. Videre har det vært en sentral oppgave å gjennomgå og anbefale/ikke anbefale søknader om tilskudd til byggeprosjekter overfor Husbanken.

Husbankens rolle

Husbanken har hatt ansvaret for kvalitet og utforming av byggeprosjektene. For å sette kommunene i stand til å gjennomføre de nødvendige investeringer ble det tatt i bruk en finansieringsordning bestående av et oppstartingstilskudd og et kompensasjonstilskudd for å dekke utgifter til renter og avdrag for lån. Til sammen får kommunene dekket utgifter til kr. 830.000 for nye sykehjemsplasser og kr. 740.000 per omsorgsbolig.

1.3 Utvidede rammer

Den relativt gunstige finansieringsordningen gjenspeilte seg i de kommunale planene med ønske om en langt større kapasitetsøkning i form av omsorgsboliger enn de bevilgende midler, samt at det også gjensto mange sykehjemsprosjekt i slutfasen, spesielt utbedring av institusjoner og enerom. Derfor ble handlingsplanen utvidet til 2005 og det ble bevilget midler til ytterligere 14.000 omsorgsboliger/sykehjemsplasser slik at målet skulle nås om at:

- Alle kommuner som hadde søkt om tilskudd skulle få mulighet til å bygge opp et tilbud om heldøgns pleie- og omsorg svarende til 25% av befolkningen over 80 år, enten dette gis i sykehjem, aldershjem eller omsorgsbolig.
- Eneromsdekningen skal være godt over 90% før utbyggingen er slutført i 2005.

Handlingsplan for eldreomsorgen er en av de største sosialpolitiske reformene noensinne her til lands. Utbyggingen vil få betydning i flere tiår framover.

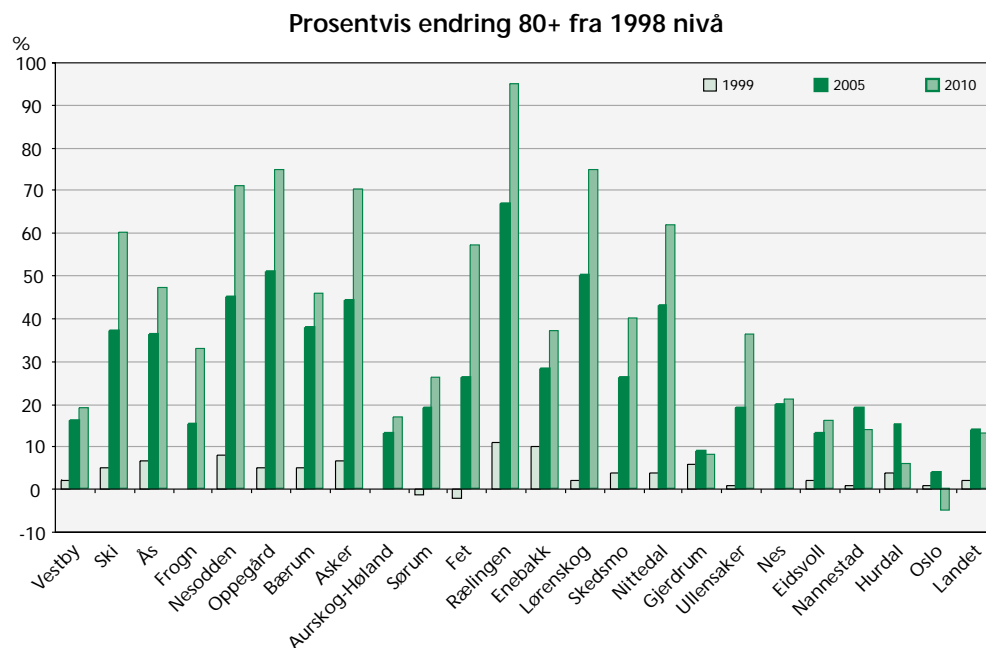
2. SAMMENDRAG

Handlingsplan for eldreomsorgen ble iverksatt på et gunstig tidspunkt i forhold til eldreveksten i kommunene i Akershus. Oslo kommune hadde på det tidspunkt Handlingsplanen startet vedtatt at eldreomsorgen skulle være et hovedsatsingsområde. Tilskuddsordningene har gjort det mulig å styrke og utvide tjenestetilbudet i Oslo kommune og i kommunene i Akershus. Prognose for sluttresultatet viser at virkemidlene spesielt har styrket de fysiske rammene med følgende utbyggingsmønster :

- Sykehjemmene har blitt rustet opp og gjennomgått en standardheving og modernisering.
- Antallet sykehjemsplasser har økt.
- Eneromsreformen har blitt gjennomført.
- De fleste aldershjemmene har blitt nedlagt og erstattet med omsorgsboliger.
- Dekningsgraden har økt først og fremst i form av vekst i antall omsorgsboliger.
- Det har blitt etablert et bedre botilbud for demente.

2.1 Befolkningsutvikling

Sentralt for handlingsplanen har vært analyser over befolkningsutviklingen. Økning i gjennomsnittlig levealder etter fylte 80 år bidrar betydelig til økningen av behovet for tjenester, særlig etterspørselen etter sykehjem / boform for heldøgns omsorg og pleie. I perioden 1998 til 2005 viser SSB's prognoser at antall personer over 80 år øker med om lag 14 prosent på landsbasis. Akershus er det fylket i landet som øker mest med 32 prosent vekst i perioden. Hele 3/4 av kommunene i fylket må forberede seg på en betydelig behovsvekst i flere år framover. Oslo utmerker seg med spesielt lav vekst og vil få en nedgang i antall eldre over 80 år etter år 2005.

Figuren viser at det er i typiske forstadskommuner til hovedstaden den prosentvise økningen er størst. Disse kommunene har i utgangspunktet relativt sett færrest eldre over 80 år sammenholdt med kommunenes andel av den totale befolkningen. Det er kommunene på øvre Romerike som har lavest eldrevekst. Disse ulike demografiske forhold stiller kommunene overfor ulike utfordringer når det gjelder planlegging og utviklingen av eldreomsorgen.

2.2 Årsverk og personelldekning 1998 -2001

Kommunene i Akershus har hatt en samlet vekst på 1050 årsverk som utgjør en personelldekning per 100 personer over 80 år på 46 årsverk, noe som er likt utgangspunktet på 46 årsverk i 1997. Fylket har altså opprettholdt et nivå på landsgjennomsnittet, tross økningen i antall eldre. Oslo kommune har i perioden hatt en vekst på 855 nye årsverk. Personelldekningen vil fortsatt være lav selv om den med dette har økt fra 38 årsverk til 40 årsverk.

Siden utløpet av 1997 har det lyktes å styrke pleie- og omsorgstjenesten i våre to fylker med anslagsvis 1900 nye årsverk. Dette til tross for rekrutteringsproblemer og svak tilgang på omsorgspersonell. Andelen kvalifisert helsepersonell innenfor sektoren øker imidlertid ikke tilstrekkelig, mange av årsverkene ble utført av personell uten fagopp- læring eller med annen utdannelse.

Personelldekningen har vært, er, og vil sannsynlig være, en stor utfordring. I handlingsplanperioden er den økt, men likevel ligger personelldekningen i Oslo kommune og de fleste kommunene i Akershus under landsgjennomsnittet. Fokus bør ikke flyttes fra dette området selv om kommunene etter Handlingsplanens avslutning ikke mottar øremerkede midler til formålet.

2.3 Sykehjem, omsorgsboliger, aldershjem

Kommunene har stått fritt til å utforme tjenestetilbudet ut fra lokale behov og ønsker, og selv kunnet velge organisatoriske løsninger og driftsmodeller. Det betyr at kommunene skulle stå fritt til å velge mellom omsorgsboliger, bokollektiv og sykehjem i oppbyggingen av et heldøgns pleie- og omsorgstilbud.

Resultatene viser endringer i antall sykehjem, aldershjem, omsorgsboliger og dekningsgrad i forhold til eldre over 80 år i 1997 og 2005.

I Oslo er det gitt tilsagn om tilskudd til bygging av 1925 sykehjemsplasser og 1135 omsorgsboliger. Til kommunene i Akershus er det gitt tilsagn om tilskudd til bygging av 1940 sykehjemsplasser og 1862 omsorgsboliger.

Fylke	Sykehjemsplasser		Aldershjemsplasser		Omsorgsboliger		Dekningsgrad %	
	1997	2005	1997	2005	1997	2005	1997	2005
Oslo	4 849	5 436	659	338	288	1 312	25	28,5
Akershus	2 627	3 755	575	83	301	2 208	28	36

En ser at omsorgsboliger har økt sterkt i perioden og at sykehjemsplasser og omsorgsboliger overtar for aldershjemsplassene, som viser en nedgang både i Oslo og Akershus. For øvrig viser tallene at den store satsingen på omsorgsboliger ikke går på bekostning av sykehjemsplassene, som også økes noe i perioden.

Når det nå har blitt bygd nye sykehjemsplasser samtidig som en god del av de gamle er renoveret, betyr det at vi har fått en kraftig høyning av bygningsstandarden. En god standard på bygningsmassen hever kvaliteten på hele eldreomsorgen som sådan. Nye sykehjem bygges som mindre boenheter og brukerne får bedre og mer tilrettelagt plass både til seg selv og sine pårørende, noe som igjen gir økt livskvalitet. De ansatte får bedre vilkår å arbeide under, noe som også bidrar til at de kan yte bedre tjenester.

2.4 Eneromsdekning

Et viktig mål er at alle beboere med langtids plass i institusjon som ønsker enerom, bør få dette etter at handlingsplanen er slutført. Når utbyggingen er over vil alle kommunene i Akershus kunne tilby enerom med tilnærmet 100 prosentdekning. I Oslo vil andelen enerom utgjøre 89 prosent av institusjonsplassene når utbyggingsperioden med avvikling, ombygging og nybygging slutføres. Handlingsplanens mål må også her sies å være oppfylt.

2.5 Oslo og Akershus versus landsgjennomsnittet

Landsgjennomsnittet for samlet dekningsgrad for institusjonsplasser og omsorgsboliger vil i 2005 være 32,5 pst. hvorav sykehjemsdekningen utgjør 19 pst. Både Oslo og Akershus vil gjennomgående ligge noe høyere enn landsgjennomsnittet når det gjelder sykehjemsdekning på heholdsvi 22,5 pst. og 22 pst. Mens den samlede deknningen i Oslo vil ligge lavere enn snittet i landet, vil Akershus få en høyere dekningsgrad. Begge fylkene har tatt hensyn til endringer i befolkningen. I Oslo vil det bli en nedgang, mens det i Akershus vil bli en markert økning i antall eldre over 80 år i planperioden og også i årene etter. Bemanningmessig har Oslo økt i perioden, men personelldekningen vil likevel ligge under landsgjennomsnittet. Akershus ligger likt med landsgjennomsnittet og har klart å opprettholde samme nivå, tross økningen i antall eldre.

Handlingsplanen for eldreomsorg utløste mye aktivitet i Oslo og Akershus. Kommunene hadde ulikt utgangspunkt før denne handlingsplanen og tok hver for seg sine egne, lokale valg i forhold til hvilken del av eldreomsorgen de ønsket å satse mest på. Det lokale selvstyre gjør at det vil bli variasjoner i eldreomsorgen fra kommune til kommune. Allikevel ser det ut til at Handlingsplanen for eldreomsorg med sine tiltak og virkemidler har ført, ikke bare til en generell heving av tjenestenivået, men også til en bedre utjevning på tjenestenivået kommunene imellom.

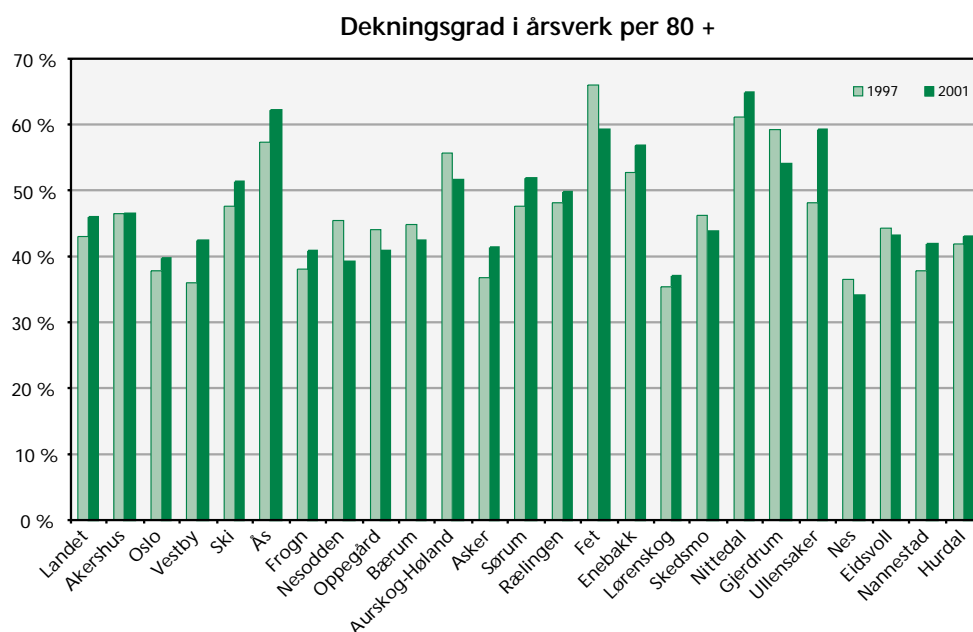
3. RESULTAT - DRIFT

3.1 Økt bemanning og styrket drift

Handlingsplanen har hatt målsetting om å utvide bemanningen med 12.000 nye årsverk i den kommunale pleie- og omsorgstjenestene på landsbasis. Økningen er en følge av ønsket om å bygge ut institusjonsomsorgen med flere sykehjemsplasser. I tillegg forutsetter utbyggingen av omsorgsboliger at kommunene har et tilbud om hjemmesykepleie på døgnbasis, som medfører at personellet i hjemmetjenestene også må økes.

Resultater 1998 - 2001

Kommunene i Akershus har hatt en samlet stillingsvekst på 1053 som utgjør en personelldekning 46 årsverk, målt i 100 personer over 80 år. Dette er likt som utgangspunktet var i 1997. Oslo hadde et lavt utgangspunkt med personelldekning på 38 årsverk som øker til 40 årsverk gjennom vekst på 855 nye utførte årsverk.

Registrering av utførte årsverk per innbygger over 80 år benyttes som en indikator på aktivitetsnivået i sektoren.

Dette er gjennomsnittstall, men ser man på de enkelte kommuner er bildet mer nyanisert. Som vi kan se av tabellen er det fortsatt store variasjoner mellom kommunene. Kommuner med sterk eldrevekst klarer ikke å øke antall stillinger for å opprettholde samme personelldekning. Imidlertid må nevnes at de kommunene som i 2001 ikke har ferdigstilt sine nye sykehjemsplasser vil øke bemanningen tilsvarende og dermed øke personelldekningen innen 2005. Ved sammenligning mellom landet og fylket viser resultatene at personelldekningen øker på landsnittet fra 43 årsverk til 46 årsverk, mens fylkessnittet ikke viser noen endring i personelldekningen. Akershus hadde i 1997 bedre personelldekning enn landet for øvrig, og ligger nå likt med landsnittet. Oslo kommune har fått en økning i personelldekningen, men ligger fortsatt godt under landsnittet.

Registrering av årsverk er krevende og tall for enkeltkommuner kan være feil. I planperioden har mange av kommunene gjennomført omorganiseringer, som har hatt konsekvenser for volum og sammensetning av bemanningen. Dette har i mange tilfeller

medført effektivisering i form av mer rasjonell drift og økt produktivitet som har gitt gevinst/tap i forhold til antall ansatte. I små kommuner kan personell til yngre omsorgskrevende brukere gi store utslag på årsverksstatistikken. Ut fra dette bør en derfor ikke legge for stor vekt på enkelttallene, men trenden i personellveksten.

Siden utløpet av 1997 har det lyktes å styrke pleie- og omsorgstjenesten i våre to fylker med anslagsvis 1900 årsverk, dette til tross for rekrutteringsproblemer og svak tilgang på omsorgspersonell. Andelen kvalifisert helsepersonell innenfor sektoren øker imidlertid ikke tilstrekkelig. Mange av årsverkene ble utført av personell uten fagopplæring eller med annen utdannelse. Rekruttering av nytt personell har vært et sentralt tema under arbeidet med handlingsplanen.

Det er usikkerhet forbundet med personaløkning framover, mange faktorer spiller inn, herunder utviklingen i kommuneøkonomien. Det er uten tvil en svært stor utfordring for kommunene å opprettholde driften på det nivået som er etablert. Behovet for fortsatt utbygging og iverksettelse av allerede prosjekterte nye sykehjemsplasser henger sammen med økning i antall årsverk.

3.2 Vurdering - øremerkede tilskudd og aktivitetskrav

Gjennom øremerkede omsorgstjenestetilskudd fordelt etter antall eldre over 80 år skulle kommunene settes i stand til å styrke driften i pleie- og omsorgssektoren. Et skjønntilskudd skulle ha som formål å utjevne forskjeller og tildeles kommuner med svak økonomi og lavt tjenestenivå.

År	AKERSHUS		OSLO
	Omsorgstjeneste tilskudd	Skjønntilskudd	Omsorgstjeneste tilskudd
1998	86 720 488	9 400 000	151 049 687
1999	140 073 202	19 000 000	236 374 263
2000	202 593 592	16 300 060	332 664 306
2001	267 875 509	16 451 476	424 818 920
Sum	697 262 791	61 151 536	1 144 907 176

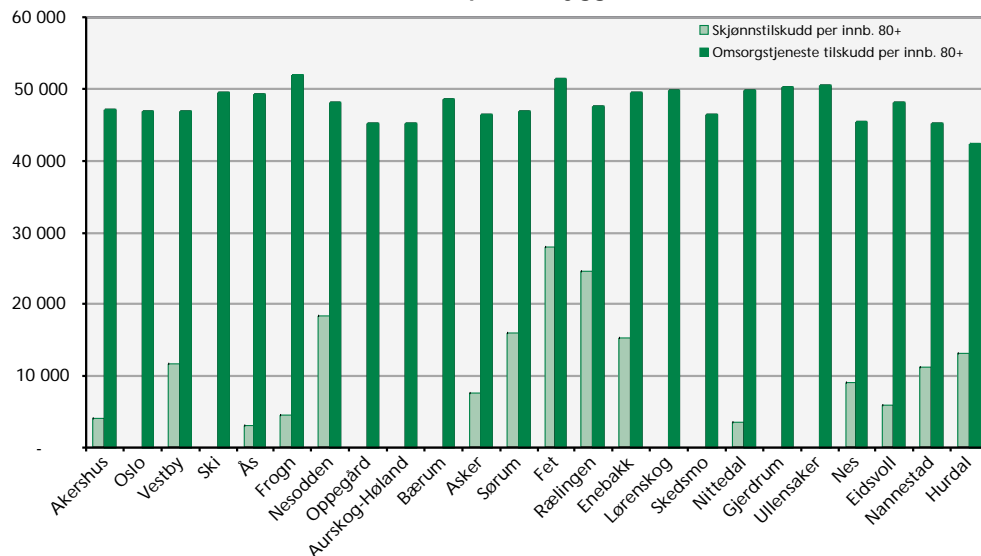
Tabellen viser konkret hvordan tilskuddsbeløpene har utviklet seg i perioden. Det øremerkede omsorgstjenestetilskuddet til drift er fra 2002 lagt inn i rammen til kommunene og inngår nå som en del av kommunens frie inntekter.

Det har vært rettet et klart krav til kommunene om at *Økningen i de øremerkede midlene skal i sin helhet nyttes til å etablere nye tiltak og skape reell vekst i tråd med formålet for tilskuddene.*

De øremerkede tilskuddene er fulgt opp med krav om reell aktivitetsvekst, og fylkesmannen har holdt tilbake tilskudd dersom kommunene ikke har dokumentert resultater. De kommuner som i det enkelte år fikk tildelt avkortet tilskudd, har i løpet av året innfridd aktivitetskravet og fått tildelt fullt omsorgstjenestetilskudd.

Driftstilskudd per innbygger 80+ 2001

Tabellen viser hvor mye hver enkelt kommune har mottatt i omsorgstjenestetilskudd per innbygger 80 år og over. Den mørke søylen viser omsorgstilskudd, mens den lyse viser skjønnstilskudd.

Rapporteringen har vist at det er små variasjoner i hvordan kommunene har brukt driftsmidlene. Resultatene viser at kommunene i hovedsak har styrket bemanningen i utøvende pleiestillinger i sektoren. I Akershus har den største tilveksten av årsverk vært innen hjemmebaserte tjenester, noe som samsvarer godt med at det i Akershus er bygd langt flere omsorgsboliger enn nye sykehjem. I Oslo har tilveksten i årsverk i hovedsak vært knyttet til økt bemanning og styrking i forhold til flere nye sykehjemsplasser. En del av tilskuddsmidlene er ellers anvendt til andre tiltak innen pleie- og omsorgssektoren som opplæring og kompetansehevende tiltak, mindre utstyrsanskaffelser, trygghetsalarmer, trygghetsplasser og andre nødvendige driftsformål.

Det er grunn til å anta at man ikke ville ha fått denne bemanningsveksten i kommunene uten øremerkede tilskudd. Kravet om aktivitetsvekst knyttet til de øremerkede tilskudd synes å ha vært nødvendig for å hindre lekkasje til andre sektorer. Kommunene har i perioden hatt stram økonomi med store nedskjæringer. Selv om forsøkskommunene Hurdal og Frogn har vist en økning i bemanningen uten krav til aktivitetsvekst, er det trolig at ikke alle kommunene ville ha økt veksten uten dette kravet. Vi vil samtidig understreke at de øremerkede tilskudd ikke har vært store nok til å finansiere driften av nye sykehjemsplasser fullt ut, slik at de kommunene som i perioden har gjort dette også har brukt betydelig av egne finansielle midler.

4. RESULTAT – INVESTERINGER

Ved behandlingen av St. melding 50 (1996 -1197) var det planlagt å bygge/finansiere et utbyggingsbehov på til sammen 24.400 sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Gjennom finansielle virkemidler skulle satsingen bidra til å styrke hele tjenestekjeden ved utbygning av tilbud om enerom i institusjon, standardheving og utvidelse av kapasiteten på antall plasser og tilbud om tilrettelagte boliger. Det var imidlertid opp til kommunene selv å vurdere hvordan bo- og tjenestetilbudet skulle sammensettes og organiseres utfra lokale behov i den enkelte kommune. Innen handlingsplanen ble avsluttet i juni 2002 har investeringsrammen blitt øket med 14.000 nye enheter til totalt 38.400 enheter for hele landet.

4.1 Utbyggingsbehov og utvidede rammer

De første årene i handlingsperioden ble alle søknader om investeringstilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser innvilget, dersom vilkårene for tilskudd for øvrig var oppfylt. Den gunstige finansieringen utløste stor aktivitet i kommunene, og halvveis i perioden endte den opp med at kommunene hadde søkt om langt mer enn det som kunne finansieres innenfor de vedtatte budsjettammer. Tempoet i gjennomføringen var svært ulik fra kommune til kommune. Mens noen kommuner var ferdig med all planlagt utbygging var andre og spesielt mange av våre store kommuner fortsatt i startfasen med prosjekteringen.

I 2001 ble derfor Husbankens retningslinjer endret og søknadsfristen utvidet til 1. oktober 2001. Det var 3 formål som skulle prioriteres :

- Sykehjem og omsorgsboliger som er tilrettelagt for personer med omfattende pleie- og omsorgsbehov
- Eneromsutbygging
- Utbedring og utskifting av gamle institusjoner

I tillegg ba departementet om at hensynet til likebehandling og utjamning mellom kommunene, samt kommuneøkonomi skulle vektlegges ved prioriteringen.

Det ble vedtatt fylkesvise rammer for tilskudd og fylkesmann og fylkeslege skulle vurdere hvilke byggeprosjekter i kommunene som kunne prioriteres ut fra fylkets tildelte budsjettamme.

Investeringsrammer/fylkesvise kvoter avstedkom sterke reaksjoner og mye aktivitet fra politisk og administrativ ledelse i flere av kommunene i Akershus. Mange store prosjekter var nesten ferdigbehandlet og ville kanskje ikke kunne realiseres. Dette rammet kommuner som hadde stort behov for utbygging, men som hadde kommet kort i gjennomføringen av prosjekter.

Ved den siste tildelingen av investeringsmidler i august 2002 fikk Oslo innvilget alle sine søknader om byggeprosjekter. Alle kommunene i Akershus fikk innvilget søknader om sykehjemsplasser og omsorgsboliger tilrettelagt for heldøgns pleie- og omsorg. Det gjenstår fortsatt enkelte søknader som ikke har latt seg prioritere innenfor budsjettammene. Dette enten fordi prosjektene i for liten grad er tilrettelagt for personer med heldøgns pleie- og omsorg, eller fordi kommunene tidligere i perioden har fått finansiert en relativt stor andel boliger slik at utjevning og likebehandling mellom kommunene ikke blir ivaretatt.

Totaltall – Husbanktilsagn. Kommunevis fordeling

Kommune	Antall tilsagn per 100 innb. 80+	Antall tilsagn sykehjem og omsorgsboliger	Herav omsorgsboliger	Herav sykehjem
Landet	19			
Akershus	22	3 802	1 862	1 940
Oslo	13	3 060	1 135	1 925
Vestby	39	139	59	80
Ski	22	167	32	135
Ås	41	189	79	110
Frogn	16	67	32	35
Nesodden	14	64	24	40
Oppegård	19	143	79	64
Bærum	13	622	350	272
Asker	20	331	177	154
Aurskog-Høland	22	147	83	64
Sørums	26	112	80	32
Fet	34	108	55	53
Rælingen	23	91	53	38
Enebakk	18	39	24	15
Lørenskog	16	141	54	87
Skedsmo	26	398	200	198
Nittedal	30	137	73	64
Gjerdrum	47	59	32	27
Ullensaker	37	251	118	133
Nes	36	265	67	198
Eidsvoll	19	158	131	27
Nannestad	40	136	42	94
Hurdal	25	38	18	20

Tabellen viser antall anbefalte tilsagn for perioden 1997 - august 2002, samt antall tilsagn per 100 innbygger over 80 år. Antall tilsagn om tilskudd innebærer ikke bare investeringer som gir økt kapasitet, men inkluderer også utskifting av uhensiktsmessig bygningsmasse og ombygning til enerom.

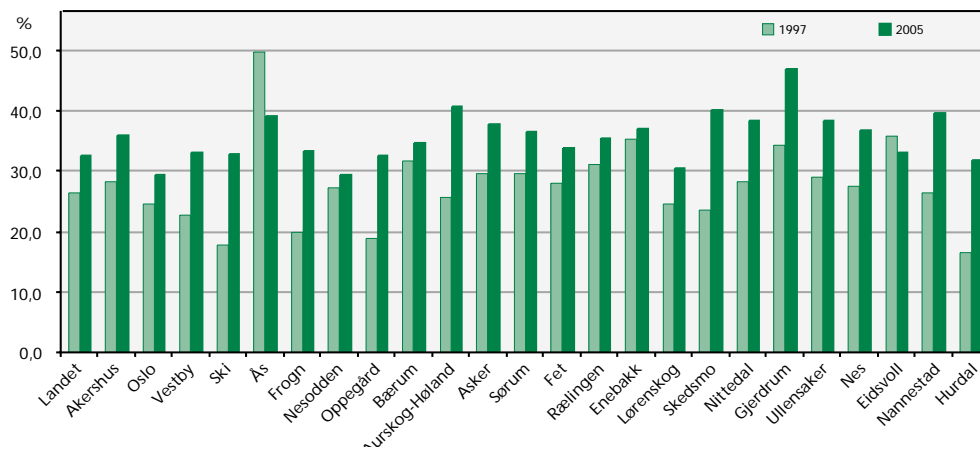
4.2 Kapasitetsvekst

Dekningsgrader

I St. melding nr 50 legges det opp til at kommunene bør ha en dekning av plasser beregnet på heldøgns pleie- og omsorg med tjenester på sykehjemsnivå tilsvarende 25 pst. målt i forhold til personer over 80 år og eldre. Det understrekes at dette ikke er det samme som sykehjemsdekning, men innbefatter sykehjems plasser og omsorgsboliger hvor det gis tilstrekkelig og god heldøgns pleie og omsorg.

Kommunevis oversikt samlet dekningsgrad sykehjem/omsorgsbolig 1997-2005

Alle kommunene øker betydelig i samlet dekning. Dette har sammenheng med bygging av omsorgsboliger. 16 kommuner i Akershus vil få en dekningsgrad som er høyere enn landsnittet. Oslo kommune vil få en samlet dekningsgrad på 28,5 pst.

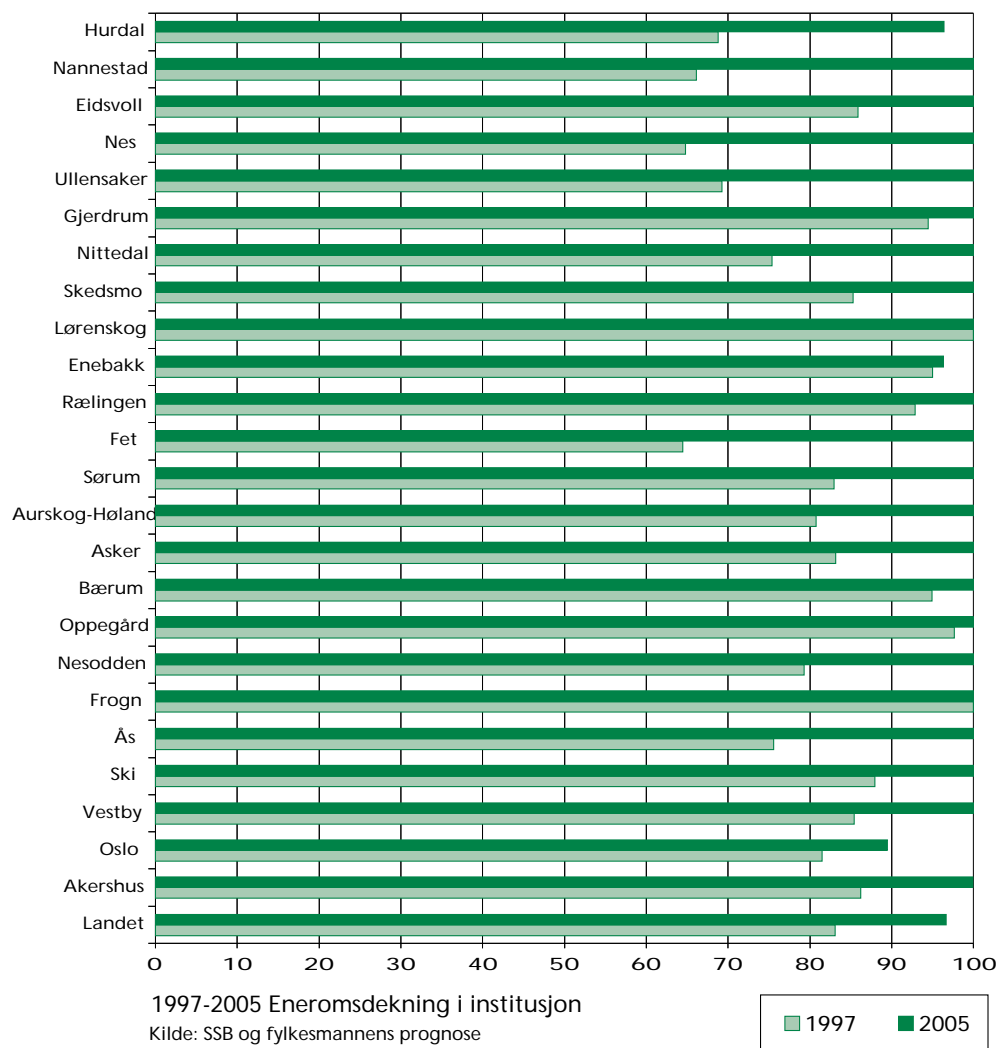
4.3 Enerom

Et viktig mål er at alle beboere med langtidsplass i institusjon som ønsker enerom, får dette etter at handlingsplanen er slutført. Dette tilsier at nivået bør være godt over 90 prosent enerom som et snitt ved kommunenes institusjoner.

I Akershus utgjorde andelen enerom 78 prosent av institusjonsplassene før handlingsperioden, og vil når handlingsplanen avsluttes være tilnærmet 100 prosent.

Ved starten av handlingsplanen i Oslo var det 1640 plasser i to- og flersengsrom. Av dette utgjorde andelen enerom 68 prosent av plassene i sykehjem. I løpet av utbyggingperioden med avvikling, ombygging og nybygging vil antallet plasser i to- og flersengsrom reduseres til i underkant av 900 når handlingsplanen slutføres i 2005.

Oslo kommune vil opprettholde målet om ensengsrom til alle, men ser behovet for at omgjøring av de resterende plassene skyves ut til perioden etter 2005. Dette fordi nedgangen i eldrebefolkningen etter 2005 i Oslo vil medføre reduksjoner i etterspørselen etter sykehjems plasser. En omgjøring medfører reduksjon av 450 plasser, som kommunen planlegger å gjennomføre tilpasset nedgangen i eldrebefolkningen. Enkelte kommuner opplyser at de vil beholde enkelte tosengsrom til bruk for korttidssopphold og til personer som ønsker å bo sammen med noen.

Arbeidet med å få på plass enerommene har nødvendigvis tatt tid, de fleste kommunene har måttet bygge ut kapasiteten før reduksjon av plasser kan gjennomføres, men enerommene er høyt prioritert nå i den siste fase av utbyggingen.

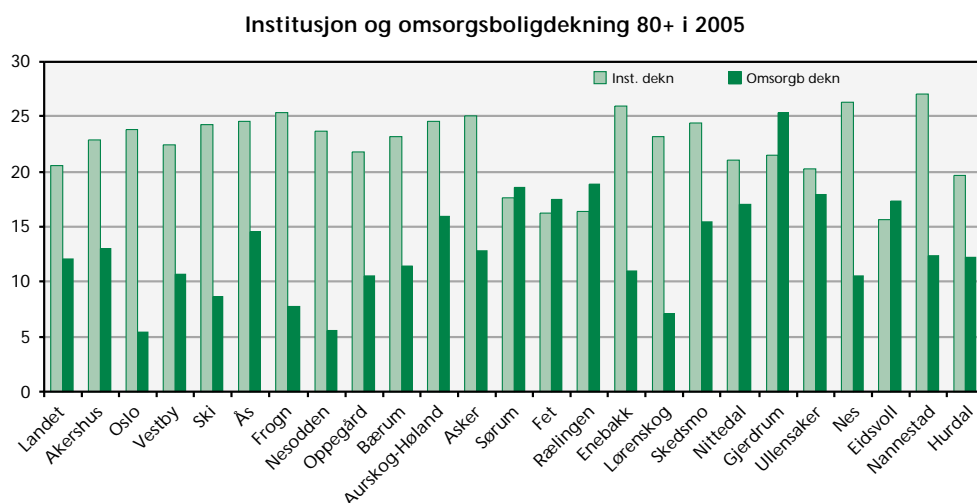
4.4 Kvalitetsforbedring

Handlingsplanen har også hatt som mål å skifte ut eller utbedre gamle institusjonsbygg for å heve kvaliteten og bostandarden.

Både i Oslo kommune og de fleste kommunene i Akershus har det vært et stort behov for å skifte ut eller modernisere gamle institusjoner, mye av bygningsmassen var nedslitt og uhensiktsmessig med behov for sanering eller utbedring. En stor del av de eksisterende sykehjemsbygg er fra 1970-årene, men mange også langt eldre. Disse institusjonene kjennetegnes med store avdelinger på inntil 30, felles bad/WC i enden av korridoren, trange rom og liten plass til å utføre tjenesten. Kommunene har benyttet anledningen til en bygningsmessig fornyelse av store deler av sykehjemssektoren, som altså er et viktig resultat av handlingsplanen. Dette gir både enklere drift, bedre boforhold og bedre arbeidsmiljø. Erfaringer viser at gode lokaler virker positivt på rekruttering av personell. Mindre boenheter legger forholdene bedre til rette for at familie og pårørende kan ta mer del i dagliglivet til den enkelte beboer.

4.5 Tradisjonelle sykehjem versus omsorgsboliger

Som tabellen viser vil halvparten av kommunene ha en sykehjemsdekning som tilsier en dekningsgrad mellom 20 og 25%. De øvrige ligger mellom 16 % og 20% dekning. Vi ser også at kommuner som har en lav sykehjemsdekning har en høyere andel omsorgsboliger. Det er ingen kommuner som kun har satset på institusjoner eller kun på omsorgsboliger. Kommunene bygger i varierende omfang omsorgsboliger som et supplement til sine sykehjem.

Det har vært store diskusjoner om kommuner skulle velge å bygge ut omsorgsboliger eller sykehjem. Det er nødvendigvis ikke avgjørende for den enkelte bruker om hel-døgns pleie- og omsorg gis i sykehjem eller i en type omsorgsbolig som er tilrettelagt for dette. Det avgjørende er at tilbudet faktisk eksisterer og er av god kvalitet. En utbygging av sykehjem og omsorgsboliger i små driftsenheter vil bedre kunne tilrettelegge driften for brukergrupper med særskilte behov. Dette muliggjør også en fleksibel drift tilpasset et flerkulturelt samfunn.

Begrepet "omsorgsbolig" ble innført i 1994 i forbindelse med en ny statlig låne- og tilskuddsordning i regi av Husbanken. Omsorgsboligens målgrupper er eldre eller andre med et pleie- og omsorgsbehov. Begrepet er allikevel ikke entydig og omsorgsboliger kan planlegges både som selvstendige boliger og som fellesskapsløsninger. Vi ser også at omsorgsboligenes fysiske struktur og beliggenhet varierer. Dette gjelder både graden av samlokalisering og omfanget av fellesarealer, samt nærhet til eksisterende institusjoner. Mange velger å lokalisere de hjemmebaserte tjenestene med kontorer i tilknytning til omsorgsboligene.

En ser samlokaliserte omsorgsboliger som funksjonelt sett er klare til å konverteres til sykehjemsenheter dersom en ønsker det. I to av tre tilfeller bygges nye omsorgsboliger samlokalisert og i umiddelbar nærhet av sykehjem.

4.6 Kostnadsutvikling

Kostnadene ved bygging av sykehjem og omsorgsboliger har økt betydelig i planperioden. En analyse av kostnadsutviklingen fra 1997 - 2002 viser at gjennomsnittlig anleggskostnad per sykehjemsplass økte fra kr. 828 000 til 1,4 millioner kroner. Kostnadene ved en omsorgsbolig har økt i gjennomsnitt fra kr. 742 000 i 1997 til 1,2 millioner kroner i 2002. De dyreste boenhetene finner vi i prosjekter med både omsorgsboliger og sykehjem. I disse prosjektene er gjennomsnittlig byggekostnad nærmere 1,8 millioner kroner.

Dette betyr at kommunene som har gjennomført sine prosjekter sent i planperioden har måttet/må bidra med en større egenfinansiering av prosjektene enn de kommuner som kom tidlig i gang. Dermed skaper satsingen et større press på disse kommunenes økonomi.

Satsingen har i tillegg falt sammen med en periode hvor kommunene har opplevd en innstramming av sine økonomiske rammer. Dette skyldes en blanding av økende aktivitetsvekst og inntektsutviklingen for kommunene de senere år.

4.7 Sykehjem og omsorgsboliger i utlandet

I utgangspunktet vil det kunne være mulighet for at kommuner som ønsker å bygge sykehjem eller omsorgsboliger i utlandet gis anledning til dette innenfor de ordinære kravene til tilskudd som følger av handlingsplanens investerings ordninger. I Akershus har det vært en stigende interesse i kommuner og blant private aktører for å nytte handlingsplanens midler til å bygge sykehjemsplasser og omsorgsboliger i utlandet. Konkret forelå det hos fylkesmannen i juli 2000 søknad fra Bærum kommune om tilskudd til finansiering av 30 sykehjemsplasser og 8 omsorgsboliger lokalisert i Altea, Spania.

Siden norsk helse- og sosiallovgivning ikke gjelder for tjenestemottakere under opphold i utlandet, må retten til tjenester etter denne lovgivningen sikres gjennom en særskilt avtale mellom den enkelte tjenestemottaker og den aktuelle kommune. Dette reiste en rekke kompliserte juridiske spørsmål som trengte en avklaring før anbefaling om tilskudd til bygging i utlandet kunne gis. I 2001 ble det åpnet for at det kan gis tilskudd til sykehjem og omsorgsboliger som bygges utenfor Norge.

Altea ble åpnet i mars 2002. Bærum kommune har inngått samarbeid med Stavanger kommune om å disponere 13 plasser og Asker kommune om å disponere 5 plasser.

Fylkesmannen og Fylkeslegen prioriterte Bærum kommunes søknad om etablering av omsorgstilbud i Altea og vurderte dette som et pilotprosjekt. Dette fordi det vil være av nasjonal interesse å høste erfaringer med spesielle forhold det må tas hensyn til når en norsk kommune tilbyr en del av tjenestene i et annet land. I første omgang dreier det seg om tilpasning mellom spansk og norsk regelverk på ulike områder. Eksempelvis nevnes at det helsemessige opplegget må fungere innenfor regelverket i to land, bygningen må tilfredsstillende norske regler, men også godkjennes i Spania. Videre vil det være nyttig for andre kommuner å få kunnskap om hvilke brukergrupper som profiterer på et omsorgstilbud i sydlige strøk. Dernest i hvilken grad dette kan være et virkemiddel for å beholde og rekruttere helse- og omsorgspersonell.

5. VURDERING AV SLUTTRISULTAT

5.1 Kommunenes kommentarer

Kommunenes innrapportering av plan- og resultatdata for Handlingsplanen for eldreomsorgen i februar 2002 inneholdt en mulighet for kommunene til å gi en tilbakemelding på erfaringer og framtidige utfordringer. 16 kommuner har valgt å svare på skjemaet. Tilbakemeldingene gjenspeiler at kommunene hadde forskjellig utgangspunkt, og at de har foretatt ulike valg underveis.

Halvparten av de kommunene som har svart gir uttrykk for at deres erfaring med Handlingsplan for eldreomsorg er positiv. Det uttrykkes fornøydhet over å ha fått et styringsdokument for utviklingen av tjenesten og et større fokus i utbyggingen av omsorgsboliger og sykehjemsplasser. De kommunene som ikke er like positive til Handlingsplanen uttrykker frustrasjon over å måtte lage nye planer og dessuten at det var for mye rapportering og kontroll. Mange kommuner peker på det uheldige i at retningslinjene for tilskudd til bygging ble endret underveis. Dette skapte uforutsigbarhet, noen hadde satt i gang byggeprosjekter som det i ettertid ble knyttet stor usikkerhet til om hvorvidt de ville få tilskudd til.

På spørsmålet om hva Handlingsplan for eldreomsorg har betydd for utviklingen av eldreomsorgen i kommunen virker det som om alle kommunene er enige om at øremerkede tilskudd har ført til vekst og nye tiltak innen pleie- og omsorg. Enkelte kommuner har blitt stimulert til å iverksette tiltak som ellers ville ha blitt utsatt. Det synes å være en viss uenighet mellom kommunene om den styrking av bemanning som har foregått dekker behovet eller ikke. Enkelte kommuner uttrykker at driftstilskuddet ikke er i samsvar med behov for bemanningsøkning, mens andre kommuner rapporterer at bemanningen er styrket både i hjemmebaserte tjenester og institusjoner.

På spørsmål om hva som er hovedutfordringen for kommunenes pleie- og omsorgstjeneste i årene som kommer er alle kommunene opptatt av å skaffe fagpersonell og å beholde dem. Kommuner som har en stor vekst i eldrebefolkningen ser en stor utfordring i å få tilstrekkelig midler til å bygge ut tjenestetilbudet innen pleie og omsorg.

5.2 Planprosesser og gjennomføring

Fylkesmannen mottok reviderte handlingsplaner med planskjema fra samtlige kommuner i Akershus innen den frist som var satt for at øremerkede tilskudd skulle utbetales. Oslo kommune hadde utarbeidet og rullert en samlet Handlingsplan for styrking av eldreomsorgen. Bydelene har vært involvert med data og vurderinger basert på de lokale vedtatte planene. Det sentrale elderrådet har i uttalelse sluttet seg til kommunens plan.

Hurdal og Frogn kommune ble i 1999 tatt ut som forsøkskommuner og har etter dette fått tilskuddene som rammeoverføring som innebærer at de ikke har hatt samme krav til aktivitetsvekst for å få utbetalt omsorgstjenestetilskuddet. Imidlertid skulle de på linje med de andre kommunene rapportere inn endringer i utbygging og årsverk.

Selve planarbeidet er gjennomført på ulike måter i kommunene. Enkelte kommuner justerte sine planer underveis i prosessen, og noen la inn større utbygginger enn de opererte med i startfasen. Det var et krav om at tiltakene knyttet til Handlingsplan for eldreomsorgen skulle innlemmes i økonomiplanen og oppsummeres i et obligatorisk planskjema. Kommunene opplevde rapporteringsrutinene som svært tid- og arbeidskrevende. Det var et problem at tidspunktet for den årlige rapportering til fylkesmannen

var i utakt med kommunens ordinære rullering av budsjett- og økonomiplan. Handlingsplanen forutsatte at de kommunale Eldreådene skulle være aktive medspillere i planprosessen. Dette er gjennomført i varierende grad i kommunene.

5.3 Fylkesmannens og fylkeslegenes vurdering

Handlingsplanens resultater må i første omgang vurderes ut fra de mål og virkemidler som lå til grunn da den ble satt i gang.

Handlingsplanen ble iverksatt på et gunstig tidspunkt i forhold til eldreveksten i kommunene i Akershus. Oslo kommune hadde på det tidspunkt Handlingsplanen startet, vedtatt at eldreomsorgen skulle være et hovedsatsingsområde. Tilskuddsordningene har gjort det mulig å styrke og utvide tjenestetilbudet både i Oslo kommune og i kommunene i Akershus.

Alle kommunene i Akershus samt Oslo kommune har fulgt opp utbyggingen av kapasitet både når det gjelder bygninger og personell. Det har også skjedd en bygningsmessig fornyelse av store deler av sykehjemssektoren, mye uhensiktsmessig bygningsmasse er sanert eller ombygget. Kvaliteten på eksisterende og nye institusjonsbygg vil etter vår vurdering være god. Dette er viktige resultater av selve handlingsplanen.

Kommunenes behovsvurderinger for utbygging fremstår stort sett som realistiske med bakgrunn i de utfordringer den enkelte kommune har.

Når det gjelder den fremtidige personellinnsatsen virker den å være i underkant av det behov som må dekkes frem til 2005, gitt målet om en kvalitativ og faglig forsvarlig institusjonsomsorg og en ytterligere styrking av hjemmetjenestene.

I utgangspunktet var det få kommuner som hadde omsorgsboliger som var tilrettelagt for eldre. Gjennom Handlingsplanen er dette tilbudet godt utbygd i de fleste kommuner. Dette gir mulighet for et mer differensiert tilbud mellom det å være i eget hjem og til det å få en sykehjems plass. Det skal understrekes viktigheten av å gi et tilbud på lavest mulig omsorgsnivå, det er ikke ønskelig at brukerne skal inn på sykehjem før dette er helt nødvendig, også sett ut fra kommunens mål om å ha kostnadseffektive tjenester.

I løpet av handlingsplanperioden har det blitt sanert en god del alders- og sykehjemsplasser, og det er bygd mange nye sykehjemsplasser. Totalt sett har det blitt en netto tilvekst av sykehjemsplasser. Mange kommuner vil få en lavere dekning på sykehjemsplasser, men det har blitt supplert med omsorgsboliger. En godt organisert hjemmebasert tjeneste vil bli avgjørende for et godt tilbud til brukeren i fremtiden.

Den bygningsmessige standarden ved omsorgsboligene og ved de renoverte og nybygde sykehjemsplassene med enerom gir et kvalitativt bedre tilbud for å tilrettelegge for individuelle behov. Mindre driftsenheter gir bedre mulighet for en fleksibel og tilrettelagt drift for brukergrupper med særskilte behov. Kommunenes utbyggingsprogram viser at tilrettelagte enheter for personer med aldersdemens har vært et prioritert innsatsområde, enten dette gis i sykehjem eller bokollektiv med fast bemanning. Omfanget på tjenestene er styrket, og det er utviklet mer helhetlige og fleksible tjenestetilbud.

Når det gjelder de overordnede mål for handlingsplanen, har kommunene fortsatt utfordringer i forhold til å kunne gi den enkelte trygghet for nødvendig pleie- og

omsorgstjenester tilpasset den enkeltes behov.

Når det gjelder å gi likeverdige tilbud, uavhengig av den enkeltes bosted, inntekt og ressurser er det mye som tyder på at kommunene har et forbedringspotensiale, likeså når det gjelder brukermedvirkning og personlige valgmuligheter i den daglige omsorgen. Dette betyr at kommunene har betydelige utfordringer i å videreutvikle pleie- og omsorgstjenestene til et ønsket kvalitativt nivå.

Framtidas utfordringer

Etter avslutningen av handlingsplanen vil det fortsatt være svært store utfordringer i norsk eldreomsorg.

Gjennom media kommer det urovekkende meldinger i forbindelse med budsjettbehandlingene i kommunene. Det kan se ut som det er store nedskjæringsbehov for å få budsjettene saldert og at pleie- og omsorgssektoren som har vært skjermet mot nedskjæring, nå må tåle store kutt. Kommunenes totale økonomiske situasjon med behov for rasjonalisering og effektivisering blir oppgitt som grunn. Dersom dette er en gjennomgående trend, vil målet i handlingsplanen om et krafttak for å bedre tjenestetilbudet i pleie- og omsorgssektoren, særlig for de eldste eldre kunne få et alvorlig tilbakeslag.

Kommunenes utfordringer som følge av endringer i alderssammensetningen varierer mye avhengig av faktisk øking av antall eldre og av eksisterende kapasitet i eldreomsorgen. Enkelte bydeler i Oslo må konsentrere seg om å konsolidere og eventuelt redusere tjenestetilbudet som er bygget opp, mens andre bydeler, i likhet med de fleste Akershus kommunene, må forberede seg på behovsvekst i flere år framover.

De som bor i omsorgsbolig, og skal motta hjemmetjenester, må sikres trygghet for tilstrekkelig hjelp innen rimelig tid. Dette forutsetter en godt utbygget og organisert døgn tjeneste i hjemmebasert omsorg. Det tilrås at det må vies særlig stor oppmerksomhet slik at dette botilbudet blir en god erstatning for aldershjemmene, og kan supplere tilbudet i sykehjem.

Fremtidens sykehjem vil i større grad bli helseinstitusjoner som skal sørge for behandling, rehabilitering og terminalpleie. Dette betinger at det må stilles større krav til legetjenesten, sykepleietjenesten og fysioterapitjenesten.

Fylkesmannen og fylkeslegene slutter seg til kommunenes utsagn om at den største utfordringen i fremtida er å rekruttere og beholde tilstrekkelig helsepersonell og annet personell.

Handlingsplan for eldreomsorgen 1998 - 2001

Bildene viser to av Oslo kommunes nye sykehjem; Vinderen bo- og servicehjem med 85 plasser og Akerselva bo- og servicehjem med 128 plasser.

Akerselva Bo- og Servicehjem

Vinderen Bo- og Servicehjem

Handlingsplan for eldreomsorgen 1998 - 2001

Mange kommuner i Akershus har valgt en organisatorisk løsning og driftsmodell med omsorgssenter som omfatter store deler av tiltakstjenesten. Nye sykehjems plasser samlokaliseres med omsorgsboliger og ulike aktivitetsrom. I tillegg har pleie- og omsorgstjenestens administrasjon og tjenesteutøverne sitt tilholdsted i sentret,

Her representert ved Ingatun bo- og behandlingssenter i Enebakk som ble tatt i bruk i 2001.

Ås kommune har, i likhet med andre kommuner, bygget bokollektiv som et tilrettelagt tilbud for personer med aldersdemens istedenfor skjermet avdeling i sykehjem.

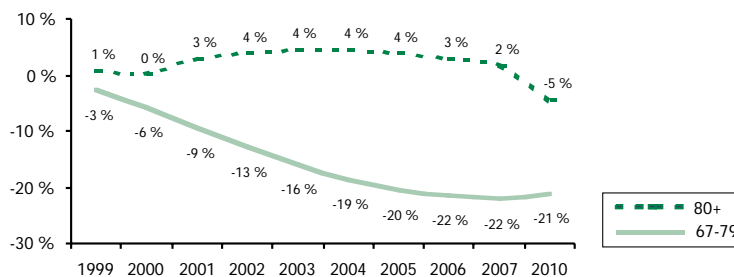

301 OSLO KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

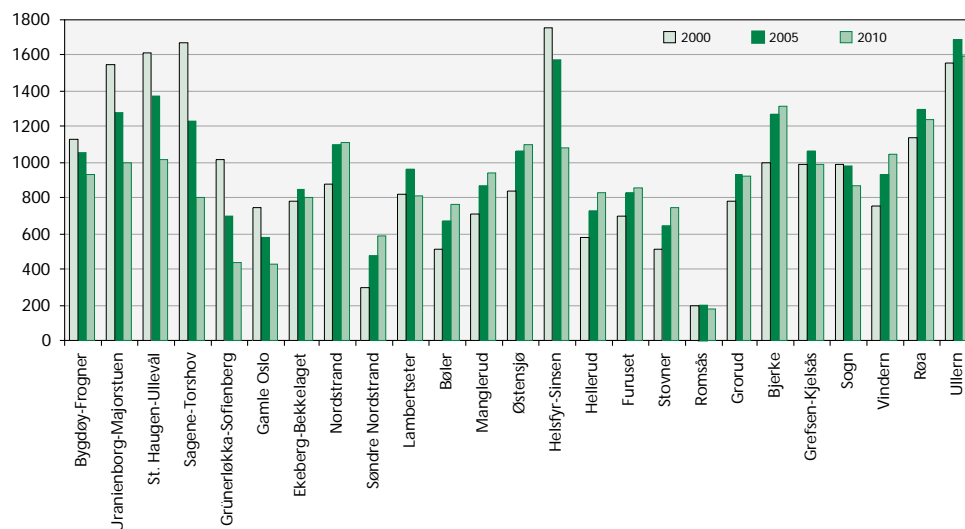
Oslo	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	499 693	502 867	507 467	509 884	512 133	514 213	516 053	517 850	519 646	521 456	527 215
Befolkning 67-79	48 307	47 027	45 619	43 832	42 093	40 580	39 362	38 471	37 917	37 648	38 187
Befolkning 80+	23 568	23 719	23 592	24 262	24 481	24 608	24 608	24 510	24 231	23 935	22 482

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010 (1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 – 2005 for landet er 14,6 %. Oslo kommune vil få en vekst på 4 % i samme periode. deretter forventes en reduksjon i antallet eldre frem til 2010. Det er imidlertid store variasjoner i befolkningsutviklingen mellom de ulike bydelene.

Antall personer over 80 år fordelt på bydelene

Figuren viser at det fram mot år 2010 vil være en betydelig nedgang i antall eldre over 80 år i bydelene i indre by, mens eldrebefolkningen er sterkt økende i et belte i ytre by, samt at de ytterste bydelene vil ha en jevn, noe mer moderat økning i hele perioden. For noen bydeler ligger utfordringen i å bygge ut tjenestene i takt med økende antall eldre, for andre ligger utfordringen i å bygge ned og tilpasse tjenestene til et synkende behov.

Personellutvikling 1998 - 2001

Kommunens måltall for antall årsverk i perioden ble satt med utgangspunkt i utbyggingsplanene. Det ble derfor satt som et mål å opprette i gjennomsnitt ett årsverk per nye sykehjemsplass, og Oslo kommune hadde ambisjoner om å opprette 780 nye årsverk i hjemmebaserte tjenester. Følge av kommunens styringssystem har de sentralt

fastsatte plantall vært retningsgivende for det enkelte bydelsutvalg som vedtar opprettelse / nedleggelse av stillingshjempler.

Antall årsverk og dekningsgrader 1997 - 2001

År	Sum antall årsverk	Dekning 80+	Dekning landet
1997	8 886	38	42
2001	9 741	40	46

Rapporteringen i satsningsperioden peker i retning av en positiv utvikling med en samlet vekst på 855 nye årsverk i bydelenes pleie- og omsorgstjeneste. Selv om dette er langt i underkant av målene satt i kommunens handlingsplanen, må gjennomføringen av plantallene for årsverk sees i sammenheng med at utbyggingen først sluttføres i 2005. Økningen i antall årsverk i institusjonene henger nøye sammen med økningen i antall plasser og forsinkelse i ferdigstillingen av plasser vil også gi forsinkelse i økningen i antall årsverk innenfor denne tjenesten

Veksten er imidlertid ikke stor nok til å fange opp etterslepet av ubesatte stillinger som tilnærmet har vært stabilt tusen hel- og deltidstillinger for pleie- personell til sammen i bydelene siden starten for handlingsplanen. Oslo kommune står foran en meget stor oppgave når det gjelder å rekruttere og beholde helse- og sosialpersonell i bydelene. Kommunens strategi for å avhjelpe den vanskelige situasjonen knytter seg til et spekter av tiltak for å øke tilgangen på etterspurt personell, å utnytte eksisterende ressurser bedre samt å beholde eksisterende ressurser.

Tilskuddene har primært vært benyttet til å øke antall årsverk i pleie- og omsorgstjenesten, men har også grunnet den vanskelige rekrutteringssituasjonen vært benyttet til noen andre formål som har kommet brukerne direkte til gode. I et flertall av bydelene er antall personer med trygghetsalarm økt. I noen bydeler er midlene vært benyttet til tiltak for å beholde og styrke kompetansen til personellet. Andre bydeler har økt antall personer som mottar omsorgslønn.

Investeringer 1998 - 2005

Kommunens mål var i utgangspunktet å oppnå en kapasitetsøkning for sykehjem / boform for heldøgns omsorg og pleie på 25 pst. av antallet over 80 år. Plantall for utbygging ble satt til 917 nye sykehjems plasser og 1609 omsorgsboliger. Kommunen har prioritert nybygging for å opprettholde tilstrekkelig kapasitet, samtidig som det er gjennomført nødvendig opprusting og kvalitetsforbedringer av eksisterende sykehjem gjennom omgjøring av tosenngrom til enerom. Likeledes er trygdeboliger utbedret og bygget om til omsorgsboliger

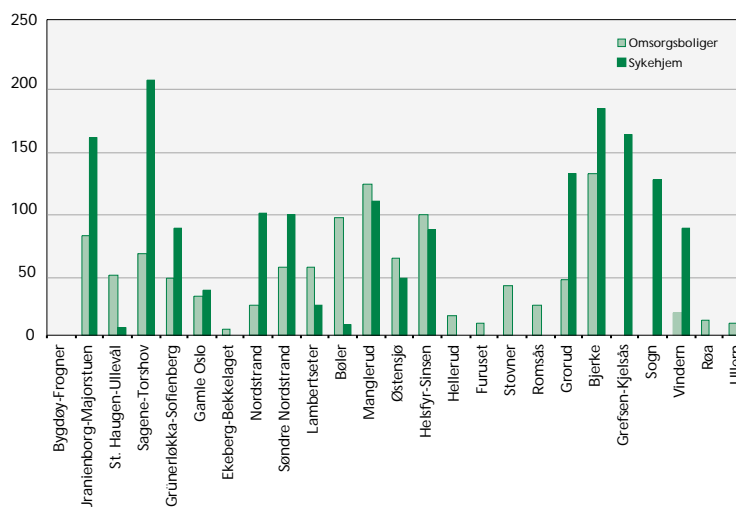
Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til bygging av 1.925 sykehjems plasser og 1.135 omsorgsboliger. Tabellen under forutsetter at alle byggeprosjektene realiseres innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005
Sykehjemsplasser	4849	5436	21	22,5	19
Aldershjemsplasser	659	338	3	1	1,5
Omsorgsboliger	288	1312	1	5	12
Samlet antall / dekning	5796	7086	25	28,5	32,5

Kommunen vil få en lavere samlet dekning enn landsgjennomsnittet, mens sykehjemsdekningen ligger høyere.

Utbygging i bydelene

Som figuren viser fordeler utbyggingen av sykehjem og omsorgsboliger seg til alle bydeler med unntak av bydel 1 Bygdøy- Frogner.

I bydelene er det store forskjeller i ordinær boligmasse, helsetilstand og levealder som påvirker etterspørselen etter tjenester. Enkelte områder har en boligmasse med høy andel 4 – 5 etasjeblokker uten heis. Ut fra dette planlegger bydelene for ulike sykehjemsdekning som varierer fra 15 pst. til 25 pst.

Enerommene kommer

Ved starten av Handlingsplanen i Oslo var det 1640 plasser i to- og flersengsrom. Av dette utgjorde andelen enerom 68 prosent av plassene i sykehjem. I løpet av utbyggingssperioden med avvikling, ombygging og nybygging vil antallet plasser i to- og flersengsrom reduseres til i underkant av 900. Andelen enerom utgjør 89 % når handlingsplanen slutføres i 2005.

Kommunen vil opprettholde målet om ensengsrom til alle, men ser behovet for at omgjøring av de resterende plassene skyves ut til perioden etter 2005. Dette fordi nedgangen i eldrebefolkningen etter 2005 i Oslo vil medføre reduksjoner i etterspørselen etter sykehjems plasser. En omgjøring til enerom medfører reduksjon av 450 plasser, som kommunen planlegger å gjennomføre tilpasset nedgangen i eldrebefolkningen. Dobbeltrommene vil bli benyttet til korttidsopphold og til personer som ønsker å bo sammen med hverandre.

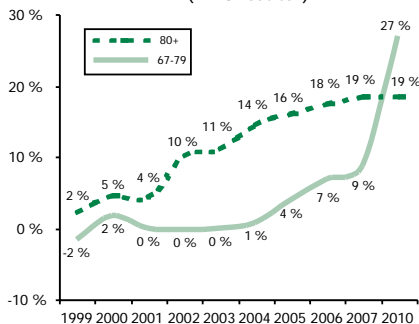
Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Oslo kommune har både økt kapasiteten på antall sykehjems plasser og foretatt en opprusting og kvalitetsheving av bygningsmassen. I løpet av handlingsperioden har kommunen etablert et ressurscenter for aldersdemens / alderspsykiatri som bistår bydelene i gjennomføring av prosjekter og tiltak for å tilrettelegge tilbud for personer med aldersdemens og alderspsykiatriske pasienter på førstelinjenivå. Satsingen er fulgt opp med bygging av omsorgsboliger som omfatter bokollektiv med fast bemanning og til omsorgsboliger med eller uten fellesareal. Det er blitt flere utførte årsverk og personelldekningen er økt, men kommunen ligger fortsatt under landsgjennomsnittet.

Kommunen opplyser selv at framtidige utfordringer knytter seg til fortsatt kvalitetsutvikling og større fleksibilitet i tjenestetilbudene. En bedre utbygget hjemmetjeneste og kapasitetsutnyttelse vil kunne bidra til en større grad av brukertilpassing og brukervalg. Videre mener kommunen det blir viktig å satse på korttidsplasser parallelt med utbygging av omsorgsboliger og ytterligere økning av tilbudet i hjemmebaserte tjenester.

211 VESTBY KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Vestby	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	11 549	11 597	11 815	11 860	11 987	12 109	12 215	12 322	12 431	12 536	12 827
Befolkning 67-79	743	731	756	743	741	743	748	771	794	807	942
Befolkning 80+	297	304	311	310	327	330	340	345	349	352	352

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Vestby er en av kommunene som har lavest vekst på 16 % i befolkningen over 80 år sett i forhold til snittet på 32% i Akershus.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 31 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenesten

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	107	36	46	42
2001	138	42	46	46

Personelldekningen har økt men vil fortsatt ligge under gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 78 sykehjemsplasser og 59 omsorgsboliger

Total kapasitet	Antall plasser		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	55	78	18,5	22	22	19
Aldershjemsplasser	0	0			0	1,5
Omsorgsboliger	0	59	0	17	13	12
Samlet antall / dekning	55	137	18,5	39	35	32,5

Som tabellen viser vil kommunen få en høy samlet dekningsgrad. I hovedsak skyldes dette antallet omsorgsboliger som også gir et botilbud til yngre funksjonshemmede brukere. Sykehjemsdekningen vil ligge likt med fylket og litt over landsnittet når utbyggingen er gjennomført.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Vestby har valgt organisatoriske løsninger og driftsmodeller som vil kunne sette kommunen i stand til å møte veksten i behovet for pleie- og omsorgstjenester. Utbyggingen av omsorgsboliger har blitt fulgt opp med styrking av årsverk i hjemmebaserte tjenester. Eksisterende sykehjem ombygges og utbedres. Prosjektet skal ferdigstilles innen 2005. Kommunen vil da kunne tilby enerom til alle som ønsker det. Kommunen har, og planlegger også å utvide tilbudet om tilrettelagte plasser til personer med aldersdemens og andre grupper med særskilte behov.

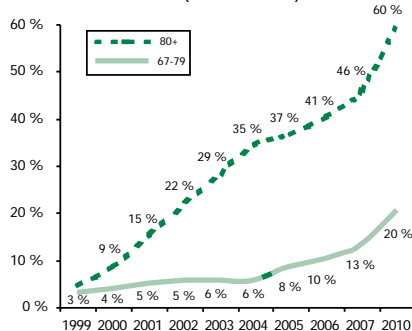

213 SKI KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Ski	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	24 766	25 217	25 394	25 784	26 032	26 268	26 484	26 680	26 883	27 065	27 555
Befolkning 67-79	1 802	1 855	1 870	1 891	1 900	1 902	1 903	1 952	1 984	2 039	2 170
Befolkning 80+	522	546	568	602	638	671	703	713	734	764	837

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Ski kommune vil få vekst lik gjennomsnittet for Akershus på 32 %. Antall eldre vil øke betydelig fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 79 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekning- 80+	Dekning- fylke	Dekning- landet
1997	248	47	46	42
2001	327	51	46	46

Personelldekningen lå og vil fortsatt ligge høyere enn fylket- og landsgjennomsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 135 sykehjemsplasser og 32 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	93	146	18	20	22	19
Aldershjemsplasser	0	0	0	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	63	0	9	13	12
Samlet antall / dekning	93	241	18	29	35	32,5

Når utbyggingen er over vil Ski få en økt sykehjemsdekning, og når det gjelder omsorgsboliger er dette et tilbud til eldre og ikke andre brukergrupper. Selv om Ski er blant de kommunene i Akershus med lavest samlet dekning sett i forhold til gjennomsnittet i fylket- og landet må ovennevnte forhold ses i lys av dette.

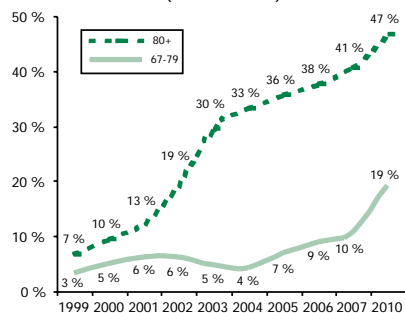
Resultatene av den kommunale handlingsplan for eldreomsorgen viser at Ski kommune har styrket og økt kapasiteten med iverksettelsen av Langhus bo- og service senter. Tilbudet omfatter sykehjem og omsorgsboliger, samt opphold i dagsenter. Utbyggingen er fulgt opp med personell. Videre er kommunen i gang med tilbygg og ombygging av Solborg med enerom, og som også skal gi et tilrettelagt tilbud til personer med aldersdemens. Nytt sykehjem i Kråkstad skal realiseres innen 2005.

Kommunen har lagt grunnlaget for en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå. Sett i forhold til befolkningsveksten også etter 2005 vil Ski kommune fremdeles stå overfor betydelige utfordringer i dimensjoneringen av institusjonstilbud og hjemmetjenester.

214 ÅS KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Ås	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	13 090	13 260	13 568	13 499	13 601	13 695	13 777	13 845	13 917	13 980	14 128
Befolkning 67-79	1 030	1 064	1 081	1 094	1 093	1 078	1 072	1 100	1 120	1 138	1 227
Befolkning 80+	325	347	356	366	388	421	433	441	448	457	477

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Befolkningsveksten i Ås kommune er litt i overkant sett i forhold til snittet på 32% i Akershus, og antallet eldre vil fortsette øke fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 66 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenesten.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	175	57	46	42
2001	241	62	46	46

Personelldekningen lå og vil fortsatt ligge vesentlig høyere enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstøtte til 110 sykehjemsplasser og 79 omsorgsboliger

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	115	110		24	22	19
Aldershjemsplasser	47	0	14	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	79	0	18	13	12
Samlet antall / dekning	162	189		42	35	32,5

Kommunen hadde og vil fortsatt få en høyere samlet dekningsgrad sett i forhold til gjennomsnittet i fylket og landet. Dette skyldes økningen i antall omsorgsboliger som er større enn antall plasser som nedlegges i aldershjem.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Ås kommune foretar en omfattende utbygging av kapasiteten både når det gjelder personell og bygninger. Det legges opp til en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå

Kommunen har tatt i bruk to bokollektiv tilrettelagt for personer med aldersdemens, samt bygger ut omsorgsboliger med fellesareal. Åslund sykehjem erstattes og utvides med nytt sykehjem planlagt ferdigstilt innen 2005. Kommunen har enerom til alle som ønsker det.

Sett ut fra lokale forhold har Ås, som vertskommune for personer med psykisk utviklingshemming, en større andel brukere som trenger omsorgstjenester.

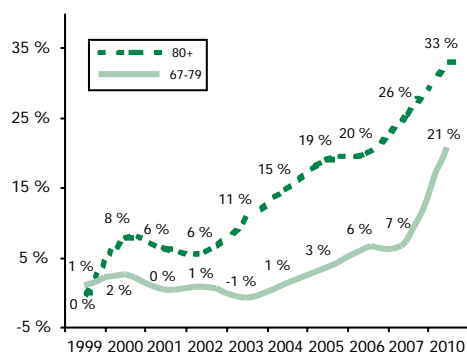

215 FROGN KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Frogn	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	12 517	12 748	12 972	13 256	13 493	13 715	13 924	14 133	14 310	14 492	14 989
Befolkning 67-79	973	981	997	974	980	964	983	1 006	1 034	1 042	1 174
Befolkning 80+	342	342	369	363	362	378	393	407	410	430	455

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+
1998 -2010 (1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Frogn kommune vil få en vekst på 19 % i samme periode. Økningen fortsetter fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 17 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekning- 80+	Dekning - fylke	Dekning - landet
1997	130	38	46	42
2001	147	41	46	46

Personelldekningen forbedres i perioden, men likevel vil kommunen ligge lavere enn fylkes- og landsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 35 sykehjemsplasser og 32 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	68	104	20	25	22	19
Aldershjemsplasser	0	0	0	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	32	0	8	13	12
Samlet antall / dekning	68	136	20	33	35	32,5

Sykehjemsdekningen vil være blant de høyeste i fylket. Dette må ses i sammenheng med at utbyggingen av omsorgsboliger er et tilbud til personer med fysisk og psykisk utviklingshemming.

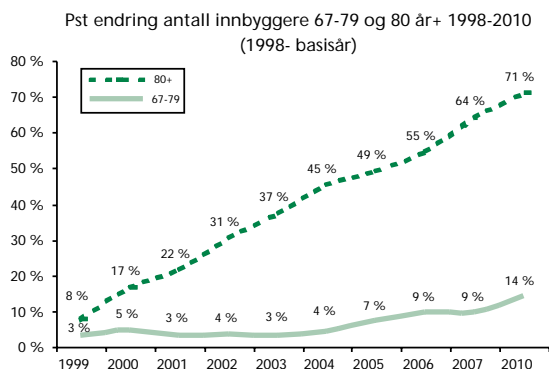
Kommunens planer har underveis endret seg fra å satse på utbygging av omsorgsboliger til å vurdere at flere sykehjemsplasser var mer i samsvar med kommunens behov. Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Frogn kommune vil øke kapasiteten ved å bygge et nytt sykehjem på Ullerud. Tilbudet skal tilrettelegges for personer med aldersdemens. Eneromsreformen var gjennomført før handlingsplanen.

Hovedutfordringene fremover knytter seg til dimensjoneringen og kapasitetsutnyttelsen i hjemmebaserte tjenester og institusjonstjenestene.

216 NESODDEN KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Nesodden	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	14 691	15 097	15 448	15 816	16 155	16 466	16 762	17 045	17 327	17 587	18 280
Befolkning 67-79	1 055	1 088	1 103	1 089	1 092	1 089	1 101	1 133	1 154	1 154	1 205
Befolkning 80+	286	309	334	348	374	393	416	427	443	470	490

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Nesodden kommune vil få en høy vekst på 49 % i samme periode. Økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 17 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	130	38	46	42
2001	147	41	46	46

Personelldekningen viser en forbedring men ligger fortsatt under snittet i fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 40 sykehjemsplasser og 24 omsorgsboliger

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	70	105	24	23,7	22	19
Aldershjemsplasser	0	0			0	1,5
Omsorgsboliger	8	24	3	5	13	12
Samlet antall / dekning	78	129	24	28,7	35	32,5

Når utbyggingen er over vil den samlede dekningsgraden være blant de laveste i fylket. Imidlertid vil sykehjemsdekningen være høyere enn snittet i fylket og landet.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Nesodden kommune har økt kapasiteten både i forhold til bygninger og personell. Dobbeltrommene i sykehjemmet avvikles og kommunen kan tilby enerom til alle som ønsker det. Sykehjemmet har ikke skjermet enhet for demente, men på grunn av den bygningsmessige standarden med små enheter, kan disse benyttes fleksibelt og tilrettelegges bl.a. til demente.

Kommunen har og står foran en betydelig eldretilvekst, hovedutfordringene framover knytter seg til dimensjoneringen av institusjonstjenester og hjemmebaserte tjenester.

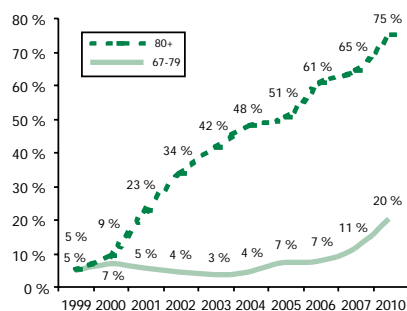

217 OPPEGÅRD KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Oppegård	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	22 611	22 805	22 953	23 656	24 042	24 408	24 761	25 077	25 396	25 686	26 490
Befolkning 67-79	1 754	1 833	1 872	1 847	1 826	1 811	1 823	1 879	1 882	1 950	2 105
Befolkning 80+	465	490	509	571	622	659	689	701	748	765	814

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Oppegård er en av kommunene som får størst vekst med 50 % i forhold til snittet på 32 % i Akershus. Økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 49 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	205	36	46	42
2001	254	42	46	46

Personelldekningen har økt langt mer enn eldretilveksten, men kommunen ligger fortsatt lavere enn snittet i fylke og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 64 sykehjemsplasser og 70 omsorgsboliger

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	88	163	19	21,8	22	19
Aldershjemsplasser	0	0			0	1,5
Omsorgsboliger	0	79	0	11	13	12
Samlet antall / dekning	88	242	19	32,8	35	32,5

Når utbyggingen er over vil kommunen få en dekning tilnærmet lik landsgjennomsnittet, men lavere enn snittet i fylket.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Oppegård kommune har økt kapasiteten både i forhold til bygninger og personell. Kommunen legger opp til en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå.

Kommunen vil kunne tilby enerom til alle som ønsker det.

Kommunen har og står foran en betydelig eldretilvekst, hovedutfordringene framover knytter seg til dimensjoneringen av institusjonstjenester og hjemmebaserte tjenester.

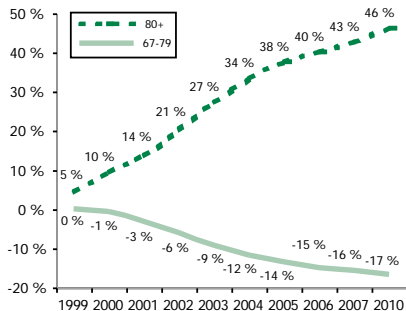

219 BÆRUM KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Bærum	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	99 590	100 773	101 494	102 995	103 883	104 711	105 467	106 184	106 858	107 493	109 149
Befolkning 67-79	10 208	10 197	10 125	9 869	9 600	9 263	9 022	8 809	8 680	8 609	8 491
Befolkning 80+	3 273	3 427	3 594	3 733	3 956	4 171	4 374	4 510	4 598	4 670	4 794

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010 (1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Bærum kommune vil få en vekst på 38 % i samme periode, og økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 208 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene

År	Sum antall årsverk	Dekning - 80+	Dekning - fylke	Dekning - landet
1997	1469	45	46	42
2001	1677	42	46	46

Veksten er imidlertid ikke tilstrekkelig til å følge økningen i antall eldre over 80 år, og kommunen vil få en lavere personelldekning enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 272 sykehjemsplasser og 350 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	765	1021	23	22	22	19
Aldershjemsplasser	62	43	2	1	0	1,5
Omsorgsboliger	206	525	6	11	13	12
Samlet antall / dekning	1033	1589	31	34	35	32,5

Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Utbyggingen av plasser og boenheter vil gi en økt samlet dekningsgrad lik snittet i fylket og noe over landsnittet. Kommunen opprettholder et tilbud om plass i aldershjem.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for eldreomsorgen viser at Bærum kommune foretar en økning av kapasiteten gjennom utbygging av flere sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Flertallet av omsorgsboligene, som kommunen benevner som boliger med service, har tilknyttet fast minimumsbemanning. Av reguleringsgrunner har prosjektering og fremdriften av byggeprosjektene tatt tid, og kommunen gjenstår med store sykehjemsprosjekt som skal ferdigstilles innen 2005.

Sentralt i planleggingen har vært tilrettelegging av tilbud for personer med aldersdemens, rehabilitering og terminalpleie. Kommunen vil kunne tilby enerom til alle som ønsker det.

Kommunen har og står foran en betydelig eldretilvekst, og utfordringene framover vil være knyttet til dimensjoneringen av tiltakskjeden slik at kommunen kan yte tilpasset omsorg på flere nivå.

Det vises for øvrig til omtalen av Alteaprojektet i Spania på side 14.

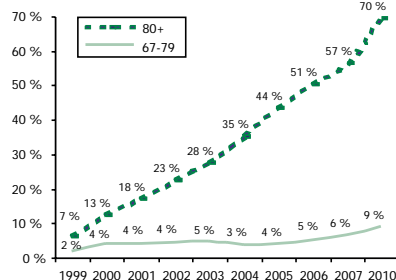

220 ASKER KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Asker	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	47 592	48 397	49 284	50 116	50 861	51 568	52 216	52 835	53 433	53 991	55 454
Befolkning 67-79	3 979	4 054	4 141	4 137	4 145	4 168	4 117	4 131	4 184	4 233	4 336
Befolkning 80+	1 080	1 152	1 215	1 269	1 326	1 380	1 462	1 550	1 626	1 691	1 834

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80år+ 1998-2010
(1998-basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Asker kommune vil få en vekst på 44 % i samme periode, og vil være blant de kommunene i fylket som vil få størst økning fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 81 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekning 80+	Dekning fylke	Dekning landet
1997	602	56	46	42
2001	683	52	46	46

Veksten i årsverk er ikke tilstrekkelig til å følge økningen i antall eldre over 80 år og dermed opprettholde nivået i personelldekning før handlingsplanen. Imidlertid vil kommunen fortsatt ha en høyere personelldekning enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser og boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til bygging av 154 sykehjemsplasser og 177 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	196	398	18	24,5	22	19
Aldershjemsplasser	24	2	2	0	0	1,5
Omsorgsboliger	58	235	5	14	13	12
Samlet antall / dekning	278	635	25	38,5	35	32,5

Kommunen vil få en høyere samlet dekningsgrad enn fylket og landet. Dette gjelder både i forhold til antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Dekningen av antall omsorgsboliger må imidlertid vurderes i lys av at i tillegg til eldre omfatter disse også et botilbud til yngre personer med fysisk og psykisk utviklingshemming. Det er også etablert omsorgsboliger i bokollektiv på "sykehjemsnivå" tilrettelagt for personer med aldersdemens. Tilbud om plass i aldershjem blir historie i Asker i likhet med så mange andre kommuner i landet.

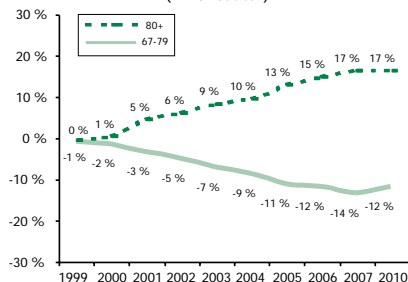
Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Asker kommune legger opp til en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå. Kommunen vil kunne tilby enerom til alle som ønsker det. Sentralt i planleggingen har også vært tilretteleggingen av tilbud for personer med aldersdemens, rehabilitering og terminalpleie.

Kommunen har og står foran en betydelig eldretilvekst og har derfor prioritert en omfattende utbygging med netto kapasitetsvekst som tar høyde for økt behov for tjenester også etter at handlingsplanen slutføres.

221 AURSKOG - HØLAND KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Aurskog-Høland	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	12 384	12 442	12 561	12 542	12 565	12 579	12 590	12 603	12 622	12 627	12 645
Befolkning 67-79	1 397	1 384	1 374	1 350	1 325	1 297	1 273	1 239	1 231	1 208	1 232
Befolkning 80+	564	563	568	591	600	612	618	638	648	658	658

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Aurskog- Høland kommune vil som de øvrige kommunene på Øvre Romerike få en relativt lav vekst på 17 % i samme periode sett i forholdet til snittet i Akershus.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 60 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene

År	Sum antall årsverk	Dekning- 80+	Dekning- fylke	Dekning- landet
1997	208	37	46	42
2001	268	45	46	46

Personelldekning har blitt betydelig forbedret sammenlignet med gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Aurskog- Høland kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 64 sykehjems plasser og 83 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	83	130	15	20	22	19
Aldershjemsplasser	78	32	14	5	0	1,5
Omsorgsboliger	6	83	1	13	13	12
Samlet antall / dekning	167	245	30	38	35	32,5

Kommunen vil få en høyere samlet dekningsgrad enn snittet for fylket og landet. Økningen kommer i form av omsorgsboliger hvor noen av prosjektene også er planlagt for yngre personer med fysisk og / eller psykisk utviklingshemming. Kommunen øker antallet sykehjemsplasser, samtidig som antall aldershjemsplasser reduseres. Imidlertid vil kommunen være en av de få i fylket som fortsatt vil opprettholde et tilbud om plass i aldershjem.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Aurskog - Høland kommune har foretatt en omfattende utbygging av kapasiteten både når det gjelder personell og bygninger. Kommunen har også benyttet muligheten til en opprustning og kvalitetsforbedring av Søndre Høland sykehjem, hvor det bl.a. er etablert bokollektiv med 16 plasser for personer med aldersdemens. Når det nye sykehjemmet på Bjørkelangen står ferdig i 2003 vil kommunen kunne tilby enerom til alle som ønsker det. Kommunen har valgt en utbygging av omsorgsboliger som geografisk ligger spredt i nærheten av innbyggerenes lokale miljø. Sett ut fra lokale forhold med spredt bosetting og mange aleneboende eldre har kommunen lagt grunnlaget for en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå.

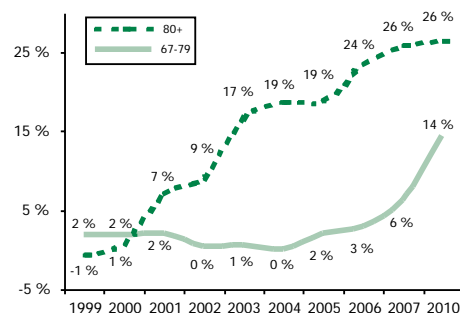

226 SØRUM KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Sørum	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	11 879	11 970	12 133	12 472	12 683	12 905	13 101	13 282	13 470	13 642	14 131
Befolkning 67-79	952	969	969	971	955	957	951	971	979	1 012	1 089
Befolkning 80+	348	346	351	373	380	406	413	414	430	438	440

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Sørum er en av kommunene som vil få en lav vekst på 19 % sett i forhold til snittet for Akershus på 32 % i denne periode.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 32 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	165	48	46	42
2001	197	52	46	46

Personelldekningen lå og ligger fortsatt høyere enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 32 nye sykehjemsplasser og 80 omsorgsboliger

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	54	76	16	17,5	22	19
Aldershjemsplasser	49	0	14	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	80	0	19	13	12
Samlet antall / dekning	103	156	30	36,5	35	32,5

Kommunen vil få en høyere samlet dekningsgrad enn fylket og landet. Dette skyldes først og fremst økningen i antall omsorgsboliger, selv om det også blir flere sykehjemsplasser. Tilbud om plass i aldershjem nedlegges.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for eldreomsorgen viser at Sørum kommune har styrket kapasiteten både i forhold til bygninger og personell. Kommunen har valgt å bygge ut ulike typer omsorgsboliger fra bokollektiv til personer med aldersdemens med fast bemanning, til omsorgsboliger med fellesareal i nærheten av sykehjemmet, samt omsorgsboliger til andre målgrupper enn eldre. Det er foretatt en nødvendig ombygging av sykehjemmet slik at alle som ønsker enerom kan få det. Kommunen har lagt grunnlaget for en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå. Utfordringene videre vil knytte seg til samspillet mellom kapasiteten i hjemmetjenesten / omsorgsboligene og institusjonstjenesten slik at brukerne kan få et tilbud på riktig omsorgsnivå.

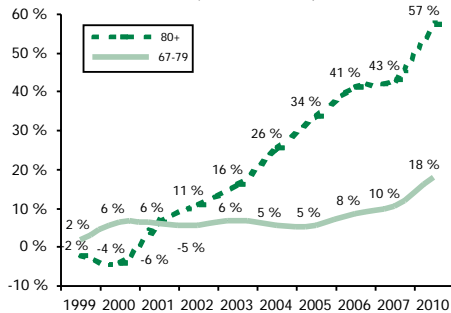

227 FET KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Fet	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	8 895	9 037	9 271	9 421	9 588	9 747	9 892	10 030	10 168	10 289	10 645
Befolkning 67-79	740	752	786	781	780	787	780	779	802	815	871
Befolkning 80+	222	217	213	236	246	258	279	297	314	318	349

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Fet kommune vil få en vekst med snittet i Akershus på 32 %, og antall eldre vil fortsatt øke fram mot 2010.

2. Årsverk og dekningsgrad 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 15 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	107	36	46	42
2001	122	42	46	46

I utgangspunktet hadde kommunen en lav personaldekning og har forbedret denne betydelig i perioden, men vil fortsatt ligge under fylkets og landsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 53 sykehjemsplasser og 55 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	57	51	28	16	22	19
Aldershjemsplasser	4	0	2	0	0	1,5
Omsorgsboliger	1	55	0	18	13	12
Samlet antall / dekning	62	106	30	34	35	32,5

Den samlede dekningsgraden ligger tilnærmet lands- og fylkessnittet. Dette skyldes utbygging av omsorgsboliger, mens antallet sykehjemsplasser og dermed dekning reduseres betydelig i perioden.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Fet kommune har valgt organisatoriske løsninger og driftsmodeller i retning av bolig-gjøring av tjenestetilbudet til fordel for tradisjonelle sykehjemsplasser. Pålsetunet sykehjem er under rehabilitering og vil fremstå med enerom og funksjonelle enheter. I tilknytning til sykehjemmet har kommunen bygget omsorgsboliger. Gardarheim sykehjem er forutsatt nedlagt.

Sett i forhold til befolkningsveksten etter 2005 vil Fet kommune fremdeles stå overfor betydelige utfordringer i dimensjoneringen og kapasitetsutnyttelsen av institusjonstilbudet og hjemmebaserte tjenester.

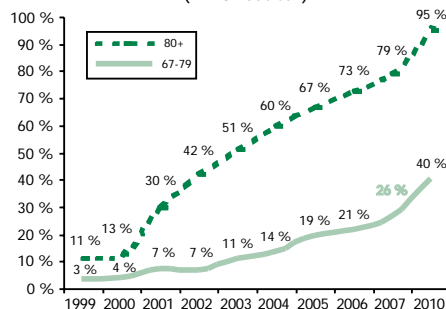

228 RÆLINGEN KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Rælingen	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	14 296	14 373	14 493	14 577	14 653	14 718	14 781	14 849	14 901	14 961	15 130
Befolkning 67-79	904	931	939	966	964	1 002	1 027	1 077	1 098	1 142	1 266
Befolkning 80+	218	242	246	283	310	330	349	364	377	391	425

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Rælingen kommune har med sine 67% en veldig høy vekst i befolkningen over 80 år sett i forhold til snittet på 32% i Akershus og landsgjennomsnittet på 14%. En bør likevel skjule til det antall mennesker disse tallene referer seg til, - en økning fra 218 personer over 80 år i 1998 til 364 personer over 80 år i 2005.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 39 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	144	66	46	42
2001	183	59	46	46

Personelldekningen var i utgangspunktet høy og nivået reduseres i perioden.

Kommunen oppretter mange årsverk men antallet eldre øker mer.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 38 sykehjemsplasser og 53 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	60	72	28	16	22	19
Aldershjemsplasser	0	0	0	0	0	1,5
Omsorgsboliger	8	61	4	16	13	12
Samlet antall / dekning	68	133	32	32	35	32,5

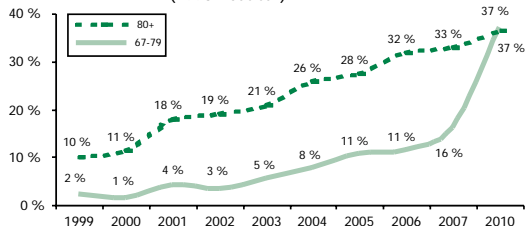
Når utbyggingen er ferdig vil kommunen få en samlet dekning lik snittet i landet. Andelen omsorgsboliger er høyere enn snittet i fylket og landet mens sykehjemsdekningen vil være blant de laveste i Akershus. Imidlertid foreligger planer om overtakelse av 14 plasser fra fylkeskommunen som ikke er medregnet i dekningsgraden.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorg viser at Rælingen kommune har benyttet anledningen til å sanere Bakkehuset og bygge nytt omsorgssenter, Løvenstادتunet med sykehjem som er samlokalisert med omsorgsboliger. I tillegg bygges omsorgsboliger i nærheten av Fjerdingsby omsorgssenter. Kommunen har tre dobbeltrom og vil kunne tilby enerom til de som ønsker det. Begge omsorgssentrene har et tilrettelagt tilbud til personer med aldersdemens.

229 ENEBAKK KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Enebakk	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	8 393	8 505	8 680	8 883	9 043	9 213	9 369	9 511	9 650	9 784	10 143
Befolkning 67-79	496	507	503	516	512	523	534	549	553	575	680
Befolkning 80+	167	184	186	197	199	202	210	213	220	222	228

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80år+ 1998-2010
(1998 - basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Enebakk kommune vil få en vekst på 28 % i samme periode. Økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og dekningsgrad 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 25 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

Sum antall årsverk	Dekning - 80+	Dekning - fylke	Dekning - landet
1997	88	53	46
2001	113	57	46

Personelldekningen var og vil fortsatt være langt høyere enn fylke- og landsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 15 sykehjemsplasser og 24 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	30	51	18	23	22	19
Aldershjemsplasser	12	6	7	3	0	1,5
Omsorgsboliger	0	24	0	11	13	12
Samlet antall / dekning	42	81	25	37	35	32,5

Kommunen vil ligge over snittet i fylket og landet når det gjelder sykehjem og den samlede dekningsgraden. Omsorgsboligene som er medregnet i denne oversikten gjelder kun tilbud til eldre. I tillegg har kommunen bygget omsorgsboliger for personer med psykisk utviklingshemming og personer med psykiske lidelser. Enebakk er en av de få kommunene i Akershus som fortsatt vil ha et tilbud om plass i aldershjem.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Enebakk kommune har økt kapasiteten både når det gjelder personell og bygninger. I likhet med mange andre kommuner har Enebakk valgt en organisatorisk løsning og driftsmodell med et bo- og servicesenter med nye sykehjemsplasser samlokalisert med omsorgsboliger og ulike aktivitetsrom. I tillegg har pleie- og omsorgstjenestens administrasjon og tjenesteutøvere sitt tilholdssted i senteret. Kommunen har en enhet tilrettelagt for personer med aldersdemens. Eneromsreformen må sies å være innfridd da kommunen kun har to to dobbeltrom. De framtidige utfordringer knytter seg til en god kapasitetsutnyttelse av institusjonstilbudet blant annet ved korttidsopphold, og en godt fungerende hjemmetjeneste.

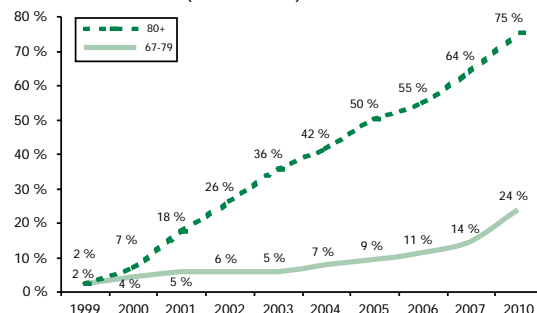

230 LØRENSKOG KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Lørenskog	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	28 905	29 207	29 505	30 221	30 646	31 054	31 417	31 782	32 119	32 465	33 391
Befolkning 67-79	2 015	2 054	2 096	2 125	2 128	2 124	2 164	2 195	2 240	2 303	2 491
Befolkning 80+	527	540	564	620	666	716	746	791	817	865	924

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 -2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Lørenskog kommune vil være en av kommunene i fylket som får den høyeste vekst med 50 % i samme periode, og økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 61 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

Årstall	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	186	34	46	42
2001	247	37	46	46

Personelldekningen øker, men ligger fortsatt under snittet i fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 87 sykehjemsplasser og 54 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle prosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	81	190	15	23	22	19
Aldershjemsplasser	42	0	8	0	0	1,5
Omsorgsboliger	7	58	1	7	13	12
Samlet antall / dekning	130	248	24	30	35	32,5

Kommunen vil når utbyggingen er over få en samlet dekning som er lavere enn fylket- og landsgjennomsnittet, men samtidig ligge høyere når det gjelder sykehjemsdekning. Tilbud om plass i aldershjem blir historie i Lørenskog i likhet med så mange andre kommuner i landet.

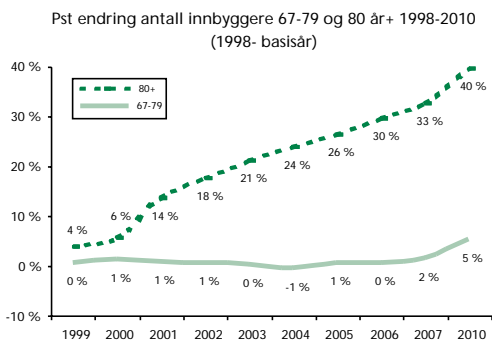
Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Lørenskog kommune legger opp til en fleksibel tiltakskjede som kan yte tilpasset omsorg på flere nivå. Kommunens største utbyggingsprosjekt Rolfsrud Sykehjem og omsorgsboliger planlegges ferdigstilt i 2003, driftsmessig er det beregnet anslagsvis 55 årsverk. Eneromsreformen var gjennomført før handlingsplanperioden. Sentralt i planleggingen har vært tilrettelegging av tilbud til personer med aldersdemens. Lørenskog har og står foran en betydelig eldretilvekst og kommunen uttrykker at utfordringene framover vil være en økt oppmerksomhet på rehabilitering og forebygging slik at presset på tjenestene kan reduseres.

231 SKEDSMO KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Skedsmo	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	37 102	38 189	38 701	38 780	38 973	39 147	39 272	39 418	39 526	39 629	39 931
Befolkning 67-79	3 397	3 411	3 442	3 426	3 416	3 402	3 377	3 418	3 413	3 450	3 574
Befolkning 80+	1 163	1 210	1 231	1 324	1 369	1 409	1 443	1 471	1 510	1 544	1 625

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Skedsmo kommune vil få en vekst på 26 % i samme periode. Økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 60 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	539	46	46	42
2001	599	44	46	46

Veksten er imidlertid ikke tilstrekkelig til å følge økningen i antall eldre over 80 år og dermed opprettholde nivået i personelldekning før handlingsplanen.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad

Kommunen har søkt om og fått tilsagn om oppstartingsstikk til 198 sykehjemsplasser og 200 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	254	370	22	24,5	22	19
Aldershjemsplasser	19	0	2	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	234	0	15	13	12
Samlet antall / dekning	273	604	24	39,5	35	32,5

Når utbyggingen er over vil kommunen få en høy samlet dekningsgrad sett i forhold til fylket og landet. Dette gjelder både i forhold til antall sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Dekningen av antall omsorgsboliger må imidlertid vurderes i lys av at i tillegg til eldre omfatter disse også et botilbud til yngre personer med fysisk og / eller psykisk utviklingshemming.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Skedsmo kommune foretar en omfattende utbygging av sykehjemsplasser og omsorgsboliger fordelt til kommunens tre pleie- og omsorgssenter. Kommunen har videre benyttet anledningen til en nødvendig opprustning og fornyelse av Skedsmotun sykehjem, og vil kunne tilby enerom til alle som ønsker det når ombyggingen er ferdig i 2003. Sentralt i planleggingen har vært tilretteleggingen av tilbud for personer med aldersdemens.

Kommunen har lagt grunnlaget for en fleksibel tiltakskjede som tar høyde for økt behov for tjenester også etter at handlingsplanen sluttføres.

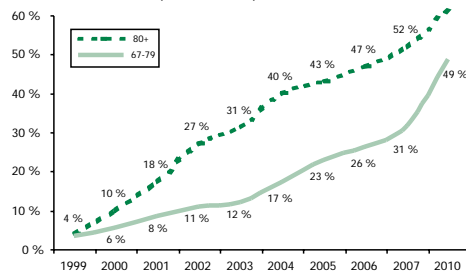

233 NITTEDAL KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Nittedal	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	17 892	18 254	18 639	19 009	19 338	19 633	19 920	20 190	20 444	20 700	21 369
Befolkning 67-79	1 067	1 103	1 126	1 156	1 181	1 196	1 249	1 311	1 346	1 403	1 586
Befolkning 80+	303	316	334	357	386	398	425	434	446	461	490

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Nittedal kommune vil få en vekst på 43 % i samme periode. Økningen vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 61 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	185	61	46	42
2001	251	65	46	46

Personelldekningen var i utgangspunktet og er fortsatt langt høyere enn snittet i fylket og landet. Dette kan ha sammenheng med andelen ressurskrevende brukere i kommunen.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilsudd til 64 sykehjemsplasser og 73 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	86	94	28	21	22	19
Aldershjemsplasser	0	0	0	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	76	0	17	13	12
Samlet antall / dekning	86	170	28	38	35	32,5

Når utbyggingen er over vil kommunen få en høyere samlet dekning enn snittet for fylket og landet. Økningen kommer i form av omsorgsboliger som også omhandler et botilbud til yngre personer med funksjonshemming.

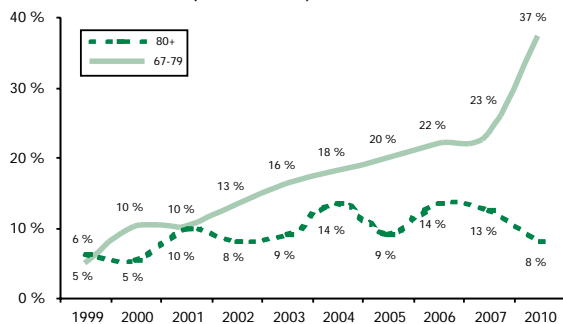
Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Nittedal kommune har økt kapasiteten på både bygninger og personell. Kommunen har også benyttet anledningen til en ombygging og heving av den bygningsmessige standarden ved Døhli sykehjem. Når dette er ferdigstilt vil kommunen kunne tilby enerom til alle som ønsker det.

Kommunen har og står foran en betydelig eldretilvekst, utfordringen videre knytter seg til dimensjoneringen av institusjonstjenester og hjemmebaserte tjenester.

234 GJERDRUM KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Gjerdrum	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	4 304	4 452	4 554	4 699	4 808	4 911	5 008	5 099	5 195	5 289	5 535
Befolkning 67-79	267	280	294	294	302	310	315	320	325	329	366
Befolkning 80+	111	118	117	122	120	121	126	121	126	125	120

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Gjerdrum kommune er den kommunen i Akershus som utmerker seg med laveste vekst på 9 % som utgjør 20 personer i samme periode, og antall eldre over 80 år vil reduseres fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert ingen nye årsverk i pleie- og omsorgstjenesten. Veksten i stillinger har skjedd innen forebygging- og helsetjenester.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	66	59	46	42
2001	66	54	46	46

Personelldekningen var og vil fortsatt være langt høyere enn fylke- og landsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 27 sykehjemsplasser og 32 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	21	27	19	21	22	19
Aldershjemsplasser	17	0	15	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	32	0	25	13	12
Samlet antall / dekning	38	59	34	46	35	32,5

Kommunen hadde i utgangspunktet en høy institusjonsdekning. Denne er redusert ved avvikling av plassene i aldershjemmet, men samtidig øker antall sykehjemsplasser. At den samlede dekning vil være høyest i fylket må ses i lys av at 11 av omsorgsboligene også gir et tilbud til personer med psykisk utviklingshemming

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Gjerdrum kommune har foretatt en kvalitetsforbedring av eldreomsorgens bygningsmasse ved å nedlegge eksisterende alders- og sykehjem og bygge nytt bo- og service-senter på samme område. Nye sykehjemsplasser i enerom er tatt i bruk. Disse er samlokalisert med omsorgsboliger og ulike aktivitetsrom. I tillegg har pleie- og omsorgstjenestens administrasjon og tjenesteutøvere sitt tilholdssted i senteret.

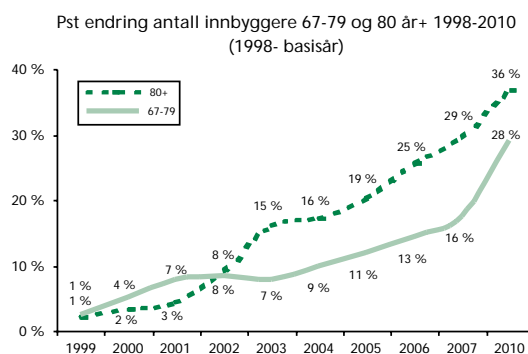
Sykehjemmet har ikke skjermet enhet, men på grunn av den bygningsmessige standarden med små enheter, benyttes enhetene fleksibelt, og da også som en enhet til demente når det er behov.

235 ULLENSAKER KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Ullensaker	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	19 120	19 603	20 160	20 074	20 229	20 365	20 493	20 610	20 747	20 867	21 208
Befolkning 67-79	1 543	1 564	1 608	1 649	1 659	1 649	1 681	1 711	1 749	1 796	1 977
Befolkning 80+	526	532	539	544	570	606	612	628	656	678	715

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Ullensaker vil få en relativt lav vekst på 19 % sett i forhold til snittet på 32% i Akershus, antallet eldre vil fortsatt øke fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 86 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	252	48	46	42
2001	338	59	46	46

Personelldekningen lå og vil fortsatt ligge vesentlig høyere enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 133 sykehjemsplasser og 118 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	100	133	19	20	22	19
Aldershjemsplasser	53	0	15	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	118	0	18	13	12
Samlet antall / dekning	153	251	34	38	35	32,5

Kommunen vil få en høyere samlet dekning enn snittet i fylket og landet. Veksten viser seg i form av omsorgsboliger. Tilbud om plass i aldershjem blir historie i likhet med mange andre kommuner.

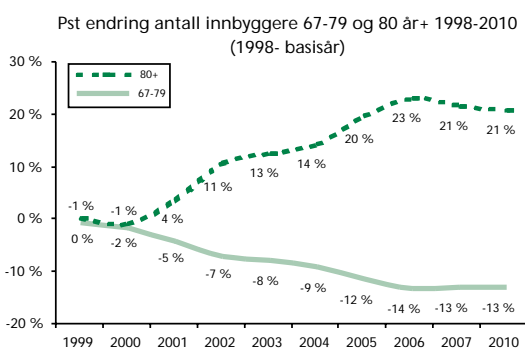
Resultatene av den kommunale handlingsplan for eldreomsorgen viser at Ullensaker kommune foretar en omfattende utbygging av sykehjemsplasser med samlokaliserte omsorgsboliger i de tre pleie- og omsorgsdistriktene; Kløfta, Gjestad og Jessheim. Eksisterende Ullensaker sykehjem samt plasser i aldershjem nedlegges. Når utbyggingen er ferdig vil kommunen kunne tilby enerom til alle som ønsker det. Kommunen legger opp til et tilrettelagt tilbud for personer med aldersdemens i bokollektiv med fast bemanning.

Sett ut fra lokale forhold med spredt bosetting har kommunen valgt organisatoriske løsninger og driftsmodeller som kan yte fleksible tjenester i nærheten av innbyggerenes lokale miljø.

236 NES KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Nes	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	15 873	16 146	16 288	16 526	16 686	16 830	16 953	17 077	17 192	17 292	17 580
Befolkning 67-79	1 600	1 586	1 570	1 528	1 483	1 468	1 449	1 412	1 382	1 387	1 386
Befolkning 80+	612	612	606	635	678	689	700	732	753	743	739

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Nes kommune vil få en vekst på 20 % i samme periode, for deretter å flate ut mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 8 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

Årstall	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	223	36	46	42
2001	230	34	46	46

Personelldekningen lå og vil fortsatt ligge vesentlig lavere enn fylket og landsgjennomsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstøtte til 198 sykehjemsplasser og 67 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	100	198	16	26	22	19
Aldershjemsplasser	69	0	11	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	79	0	10	13	12
Samlet antall / dekning	169	277	27	36	35	32,5

Når utbyggingen er over vil den samlede dekningsgraden ligge over snittet i fylket og landet på grunn av en høy sykehjemsdekning. Dette må ses i forhold til at kommunen i utgangspunktet hadde mange aldershjem. Omsorgsboligene gir også et tilbud til personer med psykisk utviklingshemming i tillegg til eldre.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Nes kommune har valgt tilbygg og ombygging av kommunens to institusjoner. Alle plasser skal oppgraderes til sykehjem med enerom og organiseres i mindre driftsenheter, som kan ivareta differensierte behov hos brukerne. Sentralt i planleggingen har vært ønske om å etablere et spesialsenter for personer med aldersdemens.

Kommunens utfordringer knytter seg til en tilstrekkelig bemanning når de nye sykehjemsplassene tas i bruk, samt en tilstrekkelig kapasitet i hjemmebaserte tjenester.

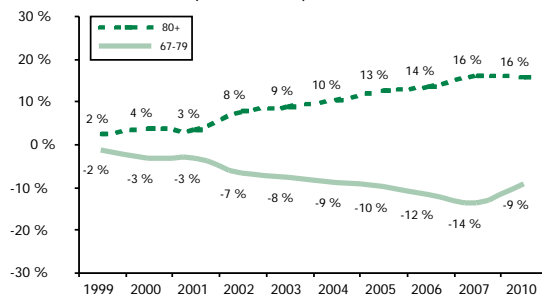

237 EIDSVOLL KOMMUNE

1. Befolkningutvikling

Eidsvoll	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	16 979	17 203	17 524	17 733	17 919	18 084	18 257	18 427	18 595	18 754	19 215
Befolkning 67-79	1 762	1 734	1 703	1 701	1 641	1 623	1 598	1 582	1 553	1 518	1 597
Befolkning 80+	717	734	745	742	773	781	792	808	815	833	831

Pst endring antall innbyggere 67-79 og 80 år+ 1998-2010
(1998- basisår)

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Eidsvoll kommune vil få en lavere vekst på 13 % i samme periode.

2. Årsverk og dekningsgrad 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 61 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene

År	Sum antall årsverk	Dekning - 80+	Dekning - fylke	Dekning - landet
1997	269	44	46	42
2001	330	43	46	46

Tross økningen i årsverk vil personelldekningsgraden ligge lavere enn gjennomsnittet for fylket og landet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 27 sykehjemsplasser og 131 omsorgsboliger. Tabellen forutsetter at alle byggeprosjektene blir realisert innen 2005.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	94	145	13	18	22	19
Aldershjemsplasser	69	0	10	0	0	1,5
Omsorgsboliger	7	114	1	14	13	12
Samlet antall / dekning	170	259	24	32	35	32,5

Kommunen vil få en samlet dekningsgrad som ligger likt med landet, men under snittet for fylket. Sykehjemsdekningen er lav, men kompenseres med en høy dekning av omsorgsboliger.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Eidsvoll kommune i sitt utbyggingsprogram har satset på ulike typer omsorgsboliger til fordel for mer tradisjonelle sykehjemsplasser. Bokollektiv med fast bemanning tilrettelagt for personer med aldersdemens er satt i drift. Videre er omsorgsboliger med fellesareal lokalisert til sentrale distrikter i kommunen etablert. Kommunen har fulgt opp utbyggingen av omsorgsboliger med økning av personell knyttet til hjemmebaserte tjenester. Kommunen foretar en nødvendig opprustning av Feiring aldershjem til et sykehjemstilbud. For øvrig har kommunen nedlagt sitt tilbud om plass ved Landsverk- og Åserud aldershjem. Alle institusjonsplassene i kommunen er i enerom.

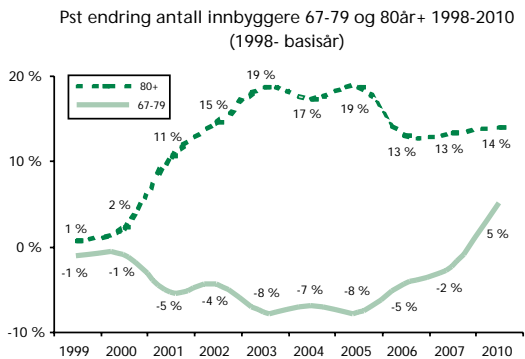
Kommunen har lagt opp til en fleksibel tiltakskjede som kan yte omsorg på flere nivå.

238 NANNESTAD KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Nannestad	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	8 451	8 653	8 967	8 858	8 924	8 979	9 040	9 096	9 148	9 197	9 335
Befolkning 67-79	748	739	741	708	715	690	696	690	714	730	785
Befolkning 80+	300	302	307	332	344	356	352	356	339	340	342

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Nannestad kommune vil i likhet med de andre kommunene på Øvre Romerike få en relativt lav vekst på 19 % i samme periode, og nedgangen i antall eldre vil fortsette fram mot 2010.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 56 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	114	38	46	42
2001	170	49	46	46

Personelldekningen var i utgangspunktet lav, og har blitt betydelig forbedret sett i forhold til fylke- og landsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 94 sykehjemsplasser og 42 omsorgsboliger.

Total Kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	68	92	23	27	22	19
Aldershjemsplasser	11	0	4	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	42	0	12	13	12
Samlet antall / dekning	79	134	27	39	35	32,5

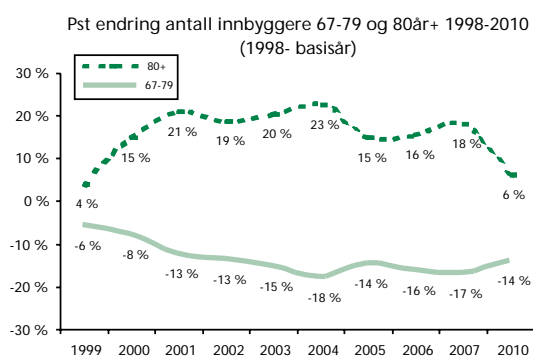
Når utbyggingen er over vil kommunen få en høy samlet dekningsgrad sett i forhold til fylket- og landsgjennomsnittet. Sykehjemsdekningen øker tilsvarende bortfall av tilbud om aldershjem. Omsorgsboligene kommer som tilvekst i et omfang likt fylket- og landet for øvrig.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for styrking av eldreomsorgen viser at Nannestad kommune har benyttet anledningen til å øke antall plasser og heve kvaliteten ved tilbygg og ombygging av Nannestad sykehjem. Enerom og en organisering i mindre driftsenheter legger til rette for at individuelle behov kan ivaretas bedre. Kommunen har en skjermet enhet for personer med aldersdemens og planlegger å utvide dette tilbudet. Hovedutfordringene framover knytter seg til samspillet mellom kapasiteten i hjemmetjenesten / omsorgsboliger og institusjonstjenestene, herunder korttidsopphold.

239 HURDAL KOMMUNE

1. Befolkningsutvikling

Hurdal	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2010
Befolkning totalt	2 611	2 636	2 648	2 656	2 644	2 634	2 623	2 607	2 593	2 586	2 551
Befolkning 67-79	304	287	280	266	263	258	250	260	255	253	262
Befolkning 80+	128	133	147	155	152	154	157	147	148	151	136

Gjennomsnittlig vekst i antall innbyggere over 80 år fra 1998 - 2005 for landet er 14,6 %. Gjennomsnittlig vekst for Akershus er 32 %. Hurdal kommune vil få en vekst på 15 % i samme periode, for deretter få en nedgang fram mot 2010. Vi ser også nedgang i befolkningsgruppen 67-79 år.

2. Antall årsverk og personelldekning 1997 - 2001

Kommunen har innrapportert en økning på 8 nye årsverk i pleie- og omsorgstjenestene.

År	Sum antall årsverk	Dekningsgrad 80+	Dekningsgrad fylke	Dekningsgrad landet
1997	57	42	46	42
2001	65	43	46	46

Personelldekningen øker, men ligger fortsatt under fylke- og landsgjennomsnittet.

3. Antall plasser / boenheter og dekningsgrad 1997 - 2005

Kommunen har fått tilsagn om oppstartingsstilskudd til 20 sykehjemsplasser og 18 omsorgsboliger.

Total kapasitet	Antall		Dekningsgrad 80+		Dekning Fylket	Dekning Landet
	1997	2005	1997	2005	2005	2005
Sykehjemsplasser	21	29	16	19,5	22	19
Aldershjemsplasser	0	0	0	0	0	1,5
Omsorgsboliger	0	18	0	12	13	12
Samlet antall / dekning	21	34	16	31,5	35	32,5

Tabellen forutsetter at byggeprosjektene realiseres innen 2005.

Kommunen vil få en dekning tilnærmet likt landsnittet og lavere enn fylket.

Resultatene av den kommunale handlingsplan for eldreomsorgen viser at Hurdal kommune har valgt å bygge omsorgsboliger i tilslutning til sykehjemmet. 9 av omsorgsboligene er tilrettelagt for personer med aldersdemens og har fast bemanning på sykehjemsnivå. Sykehjemmet har blitt utbedret og kan tilby enerom til de som ønsker det.

Kommunens største utfordring knytter seg til dimensjoneringen av institusjonstjenester og hjemmebaserte tjenester.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Tordenskjoldsgate 12, postboks 8111, Dep. 0032 Oslo • Telefon 22 00 35 00